

13 ՀՐԵԱՆԵՐՈՒՆ ԲՈԼՈՐԸ ՄԱՀԱՎՃԻՌ ԶԵՆ ԴԻՄԱԳՐԱԻԵՐ

Իրան երկկայունաց, որ լրտեսությունը ամբաստանում 13 հրեաներուն բոլորը մահավճիռ կամ ցեղանա քանտարկություն վճիռ չեն դիմագրաւեր: Իրանի արդարադատության նախարարության բանբերը ըսաւ, որ քանի որ ամբաստանաւորներ ծանր վճիռ կը դիմագրաւեն եւ ասիկա կարելի չէ ընդհանրացնել բոլորին համար: Ան ըսաւ, որ 13 հրեաները կրնան ընտրել իրենց պաշտպան փաստաբանները եւ հերքեց այն տեղեկությունները, թէ անոնց վրացում է պաշտպան փաստաբաններ ընտրելու իրաւունքը: Բանբերը նշեց, որ մինչ դատավարության թուականը կը մտնենայ, Իրանի դէմ հակաքարոզչությունը թափ կը ստանայ: (ՌՅԹԸԸԸ)

ԱՆԱՆԻ ՅԱՏՈՒԿ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿԸ ԱՅՅԵԼԵՑ ՊԸՐՐԻԻ ԵՒ ՇԸՍԻ

ՄԱԿԻ ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի յատուկ պատգամով, Միջին Արեւելքի խաղաղության գործընթացի հարցերու ՄԱԿի ներկայացուցիչ թերի Ռոս Լարսըն երկէ Դամասկոս մեկնելէ առաջ այցելութիւններ տուաւ իտիւրքարարանի նախագահ Նեպիի Պրոքորի եւ վարչապետ Սէյիւմ Հըսի:

ՊԸՐՐԻԻ ԷՅՑ
Խորհրդարանի նախագահին հետ իր ունեցած տեսակցութեանն էտք, Լարսըն յայտարարեց, որ ներկայացուցած է ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղար Քոֆի Անանի եւ Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարար Տէյվիտ Լէւիի ժընեւի մէջ տեղի ունեցած հանդի-

պումին արդիւնքները: «ՄԱԿի ընդհանուր քարտուղարը ոչ մէկ որոշում պիտի տայ, մինչեւ որ իսրայէլեան կառավարութիւնն պաշտօնական փոխանցում ստանայ հարաւային Լիբանանէն իր ուժերու հեռացումին մասին», վերահաստատեց Լարսըն, աւելցնելով, որ շատ կանուխ է մեկնաբանութիւններ ընելու այս հարցին մասին:

ԳԵՒԵԼԻՉԱՍԷ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՅՆԷ

ՌՈՒՍԻԱ ԿԸ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԻ ՄԷԶ

Ագրպէյճանի նախագահ Հայտար Ալիբեի նախկին խորհրդական Վաֆա Կիւլիգատէ թուրքիան զգուշացուց, թէ Չեչենիոյ պատերազմէն ետք, Ռուսիա իր ուշադրութիւնը պիտի կեդրոնացնէ Կովկասի վրայ, զի խաւորաբար Ագրպէյճանի եւ Վրաստանի վրայ, ուր պատերազմ պիտի հրահրէ:

Թրքական «Զաման» օրաթերթին թղթակիցին հարցումներուն պատասխանելով, Կիւլիգատէ ըսաւ, որ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին լուծման համաձայնագիր պիտի չստորագրուի, եւ թէ կան «խաղաղութիւն ուղղորդող մաքրագործելու ծրագիրներ»: «Տաջուր մահափորձի ենթարկուողը պիտի ըլլայ Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան, որ այս պատճառով խուսափեցաւ խաղաղութեան համաձայնագիր մը կնքելէ», ըսաւ ան:

Կիւլիգատէ թուրքիոյ կոչ ուղղեց՝ անտարբեր չմնալու Ղարաբաղի յաջող պատերազմին ժամանակ, ինչպէս անցեալին անտարբեր մնաց եւ մեծ կորուստ ունեցաւ:

Կիւլիգատէ ըսաւ, որ եթէ Լեռնային Ղարաբաղի պատերազմը վերսկսի, Պաքոս - ձկնահամ քարտուղարութիւնը ծրագիրը քննարկելու ինչո՞ւ ինչպէս նաեւ թուրքմենական կազմակերպիչ ծովու վրայով պիտի չփոխադրուի: Ան նաեւ մտաւարկութիւն յայտնեց, որ եթէ խաղաղութեան համաձայնագիր մը չկնքուի, ապա ժողովուրդը իր դիմադրութիւնը պիտի արտայայտէ եւ պատերազմ պիտի պայթի: «Ագրպէյճան կրնայ պարտութեան մատնուիլ, որովհետեւ հակառակ անոր որ հայկական բանակը աւելի տկար է, այսուհանդերձ Ռուսիա պիտի սժանդակէ Երեւանի», աւելցուց ան:

«ԹԸՐԲԻՇ ՏԵՅԼԸ ՆԻՈՒԶ»Ի ՀԱՄԱՐՈՒՅԻՆ

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՆԴԱՄ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԻ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ԿԱՌԱՋԱԴՐԵ ԵԼԶԻՊԵՅԻ ԹԵԿՆՈՒԹԻՒՆԸ ԱԶՐՊԵՅՃԱՆԻ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Ագրպէյճանի նախկին նախագահ Ալուվիքի Էլչիպէյ թուրքիա իր այցելութեան ընթացքին կառավարական ընկերակցութեան Ալգայնական Գործի կուսակցութեան վարակցութիւնը կը վայելէ. կը հաղորդէ «Թըրքիշ Տէյլի Նիուզ» օրաթերթը: Նշեալ կուսակցութեան անդամ չորս նախարարներ Էլչիպէյի այցելած են՝ հիւանդանոցին մէջ: Ալգայնականի մէջ իբրեւ Ալիեւի յաջորդը անոր հաւանական թեկնածութիւնը առաջ մղելու առաջադրութեամբ:

Էլչիպէյ, որ անցեալ շաբաթ թուրքիա փոխարձակած է Ալգայնական Գործի կուսակցութեան անդամ երեսփոխան Մեհմէթ Ճէյլիանի անձնական օդանաւով, ընդունուած է փոխադրամիջոցներու նախարար Էնիս Օքսուպի կողմէ, որ նոյնպէս նշեալ կուսակցութեան անդամ է եւ պայն ընդունած է իբրեւ «հին բարեկամ մը»:

Հարցը լուսարձակներէ հեռու պահելու առաջադրութեամբ, ռեւէ պաշտօնատար չէ արտայայտուած Էլչիպէյի այցելութեան մասին՝ անոր թուրքիա ժամանումէն ի վեր: Կարգ մը աղբիւրներու համաձայն, փոխ վարչապետը Ալգայնական Գործի կուսակցութեան ղեկավար Տէյլիք Պահչէլի Երկուշաբթի օր այցելած է Էլչիպէյի՝ հիւանդանոցին մէջ: Անոր այցելած են նաեւ նշեալ կուսակցութեան այլ անդամներ, ներառեալ՝ առողջապահութեան, պաշտպանութեան, փոխադրամիջոցներու նախարարները եւ պետական նախարար մը: (Թ. Տ. Ն.)

ՍՈՒՐԻԱ ԶՕՐԱՎԻՔ ԿԸ ԿԱՆԳՆԻ ԻՍՐԱՅԵԼԻ ԴԷՄ ՊԱՂԵՍՏԻՆԵԱՆ ՊԱՅՔԱՐԻՆ

ԿԸՍԵ ԿԱՍՏԱՄ

Սուրիոյ փոխ նախագահ Ապտէլ Հալիմ խոստում տեսակցութիւն ունեցաւ պաղեստինեան էՖ. Փէ. Էլ. Փէ. արմատական շարժումի ղեկավար Ժորժ Հապաշի հետ, որուն յայտնեց, որ Դամասկոս կը շարունակէ գործակից կանգնելու Իսրայէլի դէմ պաղեստինեան պայքարին:

ԷՖ. Փէ. Էլ. Փէ. մաս կը կազմէ Դամասկոս հաստատուած արմատական խմբակներուն, որոնք կը մերժեն ՊԱԿ - Իսրայէլ խաղաղութեան գործընթացը, որ պաղեստինցիներուն սահմանափակ ինքնավարութիւն մը տուած է Կազախի եւ Այսրյորդանանի մէջ:

ԷՖ. Փէ. Էլ. Փէ. ի բանբեր Մահմադ Թահթար ըսաւ, որ խոստում վերահաստատած է Սուրիոյ գորակցութիւնը պաղեստինցի ժողովուրդին արդար պայքարին եւ ինքնորոշման իրաւունքին: Թահթար աւելցուց, որ Սուրիա գործակից կը կանգնի նաեւ պաղեստինեան անկախ պետութիւն մը հռչակելու իրաւունքին:

Թահթար, որ ներկայ եղած էր խոստում - Հապաշ հանդիպումին, աւելցուց, որ էՖ. Փէ. Էլ. Փէ. ի ղեկավարը ընդգծած է կարեւորութիւնը պաղեստինցի գաղթականներուն տունդարձին: Այս ուղղութեամբ, համաձայնութիւն գոյացած է միացեալ ճիգերով քննարկել գաղթականներու վերադարձի հարցը:

Հապաշ - խոստում հանդիպումէն առաջ «Թըրքիս» օրաթերթը կոչ ուղղած էր՝ կարեւորութիւն տալու հարկը հազարաւոր պաղեստինցի գաղթականներու, որոնք հարաւային Լիբանան կը գտնուին եւ որոնց ճակատագիրին մասին հարցականներ պիտի գծուին, երբ իսրայէլեան ուժերը հեռանան Լիբանանէն:

(ՌՅԹԸԸԸ)

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ՈՐՈՇԵՑ ԱՌԿԱԽԵԼ ՌՈՒՍԻՈՅ ԱՆԴԱՄԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Եւրոպայի խորհուրդը երկէ որոշեց առկախել Ռուսիոյ անդամակցութիւնը, ինչպէս նաեւ արագ քայլերու դիմել Չեչենիոյ մէջ իր մարդկային իրաւանց մարզի բարելաւելու համար:

Տաղստանի պատուիրակը, որ ռուսական պատուիրակութեան մաս կը կազմէր, իր խօսքին պահուն:

Ռուսական պատուիրակութեան նախագահը՝ Տմիթրի Ռուկոպին ցաւ յայտնեց որոշումին համար: Ոչ մէկ երկրի անդամակցութիւնը առկախելու է խորհուրդին 51 տարուան պատմութեան մէջ: Խորհուրդին համաձայն, Ռուսիա ոտնակոխած է Մարդկային Իրաւանց Եւրոպական Ուժերի յոյուսածները:

Խորհուրդը եր անգամ երկիրներու կառավարութիւններէն պահանջեց Յուրիսին տեղեկագրել, ըսելով, որ անոնք պէտք է սկսին առկախման գործընթացին, եթէ Ռուսիա անմիջապէս չբարելաւ Չեչենիոյ մէջ մարդկային իրաւանց մարզը:

ՌՈՒՍ ՈՍՏԻՎԱՆՆԵՐՈՒ ԿԱՐԱՒԱՆ ՄԸ ՅԱՐԶԱԿՈՒՄԻ ԿՆՆԹԱՐԿՈՒԹԻ

Ռուս բանակայիններ Հինգշաբթի օր խոստովանեցան, թէ Չեչենիոյ մէջ ըմբոստները դարձեալ յարձակում գործած են ոս-

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ՌՈՒՄԱՆԻԱ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՇԽՈՒԺԱՅՈՒՄ

Քոչարեան ծաղկեպսակ կը գտնուէ Աճառօք Զինուորի յուշակոթողին վրայ:

Նախագահ Ռոպէրթ Քոչարեան, որ պաշտօնական այցելութեամբ Ռումանիա կը գտնուի, երկէ նախագահ Ըմիլ Բոնսարսթիսեպուի հետ ստորագրեց միացեալ յայտարարութիւն մը, կատարուած բանակցութիւններուն վերաբերեալ:

Քոչարսթիսեպու յայտնեց, որ Ռումանիա - Հայաստան համագործակցութիւնը պէտք է վարգանայ: Պէտք է փոխադարձ դիւրութիւններ ընծայել անուտրական մարպին մէջ, քաջալերել խառն ընկերութիւններու ստեղծումը, Ռումանիոյ անուտուրի պատու գօտիները օգտագործել իբրեւ հիմք, Հայաստանի եւրոպական շուկաներ հասնելու համար:

Նախագահ Քոչարեան ընդգծեց անուտրատանտական կապերուն եւ երկկողմանի յարաբերութիւններուն մէջ եւրոպական չափանիշները նկատի ունենալու անհրաժեշտութիւնը:

Նախագահ Քոչարեան նշեց, որ 2001ին Ռումանիա պիտի դառնայ ԵԱՀԿի նախագահը, ինչ որ իր կարեւորութիւնը կրնայ ունենայ դարաբաղեան տագնապի լուծման մէջ: «Այս ուղղութեամբ, խառն ընկերութիւններու ստեղծումը, Ռումանիոյ անուտուրի պատու գօտիները օգտագործել իբրեւ հիմք, Հայաստանի եւրոպական շուկաներ հասնելու համար»:

ՍԻՐԱԴԵՂԵԱՆԻ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՆԻՍԱԸ ՅԵՏԱԶԳՈՒԵՑԱՄ

Երեւանի Մալաթիա - Սեբաստիա համայնքներու առաջին ատեանի դատարանին մէջ ընթացող 228 վարչութեան նախագահ Վանո Սիրադեղեանի, ներքին գործերու վարչութեան նախկին նրամանատար Վահան Յարութիւնեանի եւ միւս 10 անբաւարարութեան դատավարութեան երկկողմանի խտրականութեան, որովհետեւ Սիրադեղեան բացակայեցաւ: Յաջորդ նիստը պիտի կայանայ 13 Ապրիլին:

Սիրադեղեան նախորդ նիստէն ալ բացակայած էր: Դատարանի որոշումով, ներքին գործոց նախարարութեան աշխատակիցները պիտի փորձեն գտնել Սիրադեղեանը: Տարբերակներու կարծիքով, պէտք է անջատել Սիրադեղեանի գործը եւ առանց ձգձգումներու լսել մնացածը: Սակայն Վահան Յարութիւնեանի պաշտպան փաստաբան Ռուբէն Պալապանեանի կարծիքով, Սիրադեղեանի գործին անջատումը պիտի վնասէ իր իբրեւ պաշտպան փաստաբանի մարտավարութեան:

● ԶԱՅՆԱՄՓԻՒԻՒԻ «Ազատութիւն» կայանէն առնելով իր տեղեկութիւնները «Նորաթերթ» օրաթերթը երկէ հաղորդեց, որ Սիրադեղեան ինքնաշարժով վրաստան անցած է:

ԲԱՆԱԿԸ ԿԵՐՏԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

ՌՈՒՐՔԻԱ ՊԻՏԻ ՕԺԱՆԴԱԿԻ ԱԶՐՊԵՅՃԱՆԻ

Թուրքիոյ ցամաքային ուժերու հրամանատար գործադար թուրքիոյ յայտարարեց, թէ թուրքիա պիտի շարունակէ սօսանդակել Ագրպէյճանի՝ բանակը կերտելու: Թուրքիոյ Պաքոսի մէջ տեսակցութիւն ունեցաւ Ագրպէյճանի պաշտպանութեան նախարար Մաֆար Ապիբեի հետ: Ապիբե, իր կարգին, ըսաւ, որ թուրքիոյ եւ Ագրպէյճանի միջեւ գիւնդակայան մարզի յարաբերութիւնները պիտի շարունակուին:

ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ

« 21ՐԴ ԴԱՐԸ ԱՌԱՆՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ »

Հայաստանի Գիտությունների Ազգային Ակադեմիայի կազմակերպությամբ 18-ին 21 Ապրիլին Հայաստանի մեջ տեղի պիտի ունենայ «21րդ Դարը Առանց Ցեղասպանությունների» խորագիրով գիտաժողովը...

ԱՊՐԻԼ 18, 2000
ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ԲԱՅՈՒՄ

ԱՌԱՋԻՆ ՆԻՍ

- ԲԱՅԻՄԻԱՆ ԽՕՈՒԲ ԳԱՏԻՅ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայի նախագահ

- ՈՐՈՊԵՆԻ ԻՌՊԵՆԻ ԲՈՉԱՐԵԱՆ
Հայաստանի Հանրապետության նախագահ

- ՈՐՈՊԵՆԻ Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳՈՒՆ Բ.
Ամենայն հայոց կաթողիկոս

Չեկուցողներ

- ԳԱՆՈՒՍ ԳԱՆՈՅԵԱՆ
Հայոց Ցեղասպանության ճակատագրական հետևանքները:

- ԼԱԿՐԵՆՏԻ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ
Հայոց Ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը 20րդ դարի երկրորդ կեսին:

ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԻՍ

Նախագահող՝ ԳԱՆՈՒՍ ԳԱՆՈՅԵԱՆ
Չեկուցողներ

- ՍՏԵՓԱՆ ԴՕՂՈՍԵԱՆ
Հայոց Ցեղասպանության պարբերական հարցի շուրջը:

- ՍՏԵՓԱՆ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ
20րդ դարի առաջին ցեղասպանությունը եւ պատմության դասերը:

- ԼԵՆԻՆԻՍ ԶՈՎԷՆԻՍԵԱՆ
Հայերի Ցեղասպանության դատապարտման ռազմավարությունը:

- ԱՐՄԷՆ ԱՅՎԼԱԶԵԱՆ
Ազգային բնաշնչման օսման ակադեմիայի ակադեմիկոս Գաղափարական, հանրակարգային եւ հոգեբանական արժանատիքները եւ մեքանիզմը՝ ըստ 1720ական թուականների աղբյուրների:

- ԱՐՄԷՆ ԱԽԱԳԵԱՆ
Հայոց Ցեղասպանության իրականացման թուրքական որոշումների մեքանիզմները:

- ՊԱՆԻՆ ԶՈՐԱՆԵԱՆ
Ցեղասպանության վտանգի կանխատեսումը հայ գործիչների կողմից 18րդ դարի երկրորդ կեսին:

- ԼՄՄԱ ԿՈՍՏԱՆԳԵԱՆ
Արեւմտահայությունը 1895-1896 թուականներին եւ Մկրտիչ Խրիսեանը:

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

ԱՊՐԻԼ 19

Նախագահող՝ ՀՐԱԶԻԿ ՍԻՄՈՆԵԱՆ

Չեկուցողներ

- ԲԱՐԳԷՆ ԶԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ
Սպեր - Բարբերդի բնակչության ազգագրական պատկերը 16-17րդ դարերում եւ 1915 թուականին:

- ԳԱՅԻԱՆԻՆ՝ ՄԱՍՆՈՒՐԵԱՆ
Ընկերային - տնտեսական ինչպիսի բնագավառներում ետ մնալը նպաստեց 20րդ դարի ցեղասպանության գործողություններին: 1912-1915 թուականների, արեւմտահայերի ու արցախեան միատրամ իրողությունների փորձը:

- ԱԶԱՏ ՀԱՄԲԱՐԵԱՆ
Հայ հասարակական-քաղաքական ուժերի դիրքորոշումը 1915ին կոտորածների նախօրեակին:

- ՌՈՊԵՆԻ ԹԱԹՅԵԱՆ
Առաջին համաշխարհային պատերազմի նախօրեակին օսման եւ թուրքալուսի ապրող հայ բնակչության թուաքանակի հարցը թուրքական պատմագրության մեջ:

- ԼՈՒՍԻՆԻՆ՝ ԱՄԻՐՋԱՆԵԱՆ
Օսմանեան թուրքիայի խորհրդարանի 1918 թուականի նոյեմբեր - Դեկտեմբեր ամիսների նիստերը եւ հայ երեսփոխանները:

- ՄԵՆԻՆԻՆ՝ ԱՆՈՒՄԵԱՆ
Հայերի տեղահանությունը եւ կոտորածները կազմակերպողների դատական հարցաքննությունների վաւերագրերի մասին:

- ԼԻԼԻԹ՝ ԱՍԱՏՐԵԱՆ
Ցեղասպանության հետեւանքով հայ ժողովրդի կրած նիւթական կորուստների փոխհատուցման հիմնախնդիրները:

ԸՆԳՄԻՋՈՒՄ

ՉՈՐՐՈՐԴ ՆԻՍ

Չեկուցողներ

- ՎԵՐԻՆԻՆ՝ ՍՎԱԶԼԵԱՆ
Մեծ եղեռնից վերապրողների վկայությունները որպէս պատմափաստագրական վաւերագրեր:

- ՄՂԵՐ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
Հայոց 1915-1916 թուականը Ցեղասպանության պատմագրության ակունքներում:

- ՍՏԵՓԱՆ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ
Հայոց Ցեղասպանությունը եւ հայ եկեղեցին 1915 - 1918 թուականներին:

- ՂԱՐԳ ԱՐԱՋԵԱՆ
Հայոց Մեծ եղեռնը եւ Աւետիք Իսահակեանը:

- ԷՎՈՒՆԻՆ՝ ՄԵԼԻՔԱՆԵԱՆ
Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության որբախնամ գործունէությունը 1910 - 1930ական թուականներին:

- ԲՆԱՐԿՈՒՄ ԱԽԱԳԵԱՆ
Ամերիկահայերը Հայոց Ցեղասպանության տարիներին:

- ԱՄԱՏՈՒՆԻՆ՝ ՎԻՐԱՊԵԱՆ
Սփիւռքահայության դերը Հայկական Հարցի վերաբարձրացման գործում 1945-1947 թուականներին:

- ՆՈՒՆԻԿ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
Հայկական հարցի բարձրացումը ՄԱԿի եւ մեծ տէրությունների առջեւ 1945-1947 թուականներին:

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

ԱՊՐԻԼ 20

ՇԵՆՏԵՐՈՐԴ ՆԻՍ

Նախագահող՝ ՎԱՐԳՅԱՆ՝ ՄԻՔԱՅԻԼԵԱՆ

Չեկուցողներ

- ԱՇՈՏ ՄԵԼԻՔԱՆԵԱՆ
Հայկական կոտորածները Ախալքալաքի գաւառում 1918, 1921 թուականներին:

- ԿԱՐԷՆ ԽԱԶԱՏՐԵԱՆ
Քննարկականների վարչապետները Հայաստանի բռնագրաւում շրջաններում (1920-1921 թուականներին):

- ՄՈՒՐԱՏ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
Խնքնապաշտպանական կոնցերտը եւ հայ կամաւորները:

- ԿԱՐԱՊԵՏ ՋԻՆԳՈՋՅԵԱՆ
1894-1896 թուականների հայկական կոտորածները եւ պոլկարական պատմագրությունը:

- ՎԱՐԿՅԱՆ՝ ՄԻՔԱՅԻԼԵԱՆ
Հայոց Ցեղասպանությունը Հայնրիխ Ֆիրպիլերի վերլուծությանը:

- ՋՈՂՐԱՊ ՂԱՍԱՊԵԱՆ
Մեծ եղեռնի արձագանքները Պոլկարալում:

- ՎԱՀԱՆ ՄԵԼԻՔԱՆԵԱՆ
Մոկսի հայկական կառավարությունը (1915ին Մալխա - Յուխա):

- ԱՐՇԱԿ ԹՈՎՄԻՍԵԱՆ
Թուրքիայի կողմից Հայոց Ցեղասպանության ճանաչման մի քանի դրոշմներ:

ՎԵՅԵՐՈՐԴ ՆԻՍ

- ԼԻԼԻԹ՝ ՅՈՎԷՆԻՆԻՍԵԱՆ
Եղեռնը եւ Համաձայնության երկրների դիրքորոշումը 1915-1916 թուականներին:

- ՆԻՐՈՒԱՅ ԶՈՎԷՆԻՍԵԱՆ
1915ին Հայոց Ցեղասպանության հիմնահարցերի լուսաբանումը արաբական պատմագրության մեջ:

- ԱՐՏԵՄ՝ ՕՂԱՆՋԱՆԵԱՆ
Հայկական հարցը, Աւստրո - Հունգարիայի եւ Գերմանիայի դերը:

- ՆՐՈՒԱՆԿ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
Ֆրանսան եւ Մեծ եղեռնի քարոզչությունը (1915 - 1918 թուականներին):

- ՏԻԳՐԱՆ ԶԱՔԱՐԵԱՆ
1915-1916 թուականներին Հայոց Ցեղասպանության լուսաբանումը Մ. Նահանգների մամուլում:

- ՏԻԳՐԱՆ ՍԱՐՈՒՆԵԱՆ
Հայոց Ցեղասպանության միջազգային իրաւական պատասխանատուությունը եւ Մեծ Բրիտանիան 1915-1923 թուականներին:

- ԻՌԻՆԻՆ՝ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ
Կիլիկիայի հայերի կոտորածները 1915 - 1916 թուականներին:

- ՍԱՄՍՈՆ ԲԱՆԻՆԵԱՆ
Հայկական Հարցը Հայաստանի Առաջին Հանրապետության տարիներին:

ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԱՄՓՈՓՈՒՄ

ԱՊՐԻԼ 21

ԵՕՅԵՐՈՐԴ ՆԻՍ

Նախագահող՝ ՀՐԱՆԿ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ

- ՆՈՒՆԻՅՐ ՍԱՐՈՒՆԵԱՆ
Ակադեմիկոս Մկրտիչ Ներսիսեանը եւ Հայոց Ցեղասպանության հիմնախնդիրների ուսումնասիրությունը:

- ՎԱԼԵՐԻ ԹՈՒՆԵԱՆ
Հայոց Ցեղասպանությունը եւ ռուսական մամուլը 1915-1917 թուականներին:

- ՌՈՊԵՆԻՆ՝ ԲԱՂՎԱՍԱՐԵԱՆ
Հայոց Ցեղասպանության արձագանքները մոսկովեան «Իսքրի» շաբաթաթերթի էջերում (1914-1915 թուականներին):

- ՄԻՔԱՅԻԼ՝ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ
Հայոց Ցեղասպանության արձագանքները Մ. Մ. Բովալեյսկու աշխատություններում:

- ԱՐՄԷՆ՝ ՄԱՐՈՒՆԵԱՆ
Թուսաստանը եւ 1915 - 1916 թուականների Հայոց Ցեղասպանությունը. քաղաքական մտեցումներ եւ դիրքորոշումներ:

- ՌՈՒՐԷՆ՝ ԱԼԿԵԱՆԵԱՆ
Մարտական գործողությունները կոկասեան ռազմաճակատում 1914ին Հոկտեմբեր - 1915ին Յուճուար ամիսներին:

- ԱԻԵՏԻՍ ԶԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ
Հայոց Մեծ եղեռնը եւ հայ գաղթականությունը:

ԸՆԳՄԻՋՈՒՄ

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՆԻՍ

- ՀՐԱՆԿ ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ
Եղեռնը եւ հայկական պետականության վերականգնման գաղափարը 1915-1918 թուականներին:

- Նախողի նախագահողներ՝ Գ. Գալուսեան, Հ. Երանյան, Վ. Միքայելյան եւ Հ. Աւետիսեանի հաղորդումները գիտաժողովի արդյունքների մասին:

- Լ. ԲԱՐՍԵՂԵԱՆ
Գիտաժողովի մասնակիցների յայտարարությունն ուղղուած միջազգային հանրությանը - 21րդ դարը Առանց Ցեղասպանությունների - ճշանաբանով:

- ՓԱԿՄԵԱՆ ԽՕՈՒԲ ԳԱՏԻՅ ՍԱՐԳՍԵԱՆ
Հայաստանի Հանրապետության Գիտությունների Ազգային Ակադեմիայի նախագահ

- Պատուոգրերի յանձնում Հայկական Հարցի եւ Հայոց Ցեղասպանության ուսումնասիրության բնագաւառում ճշանակալի ներդրում կատարած հայ եւ օտարերկրեայ գիտնականներին եւ կազմակերպություններին:

«ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՈՒԽՏԻ ՕՐ»Ը

Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Մուսն ի Վիրապի տօնին՝ «Անթիլիաւսի Ուխտի Օր» ռուսական թոլ. Անթիլիաւսի Մալք տաճարին մէջ տեղի պիտի ունենան հետեւեալ արարողութիւնները. -

ա. - Շաբաթ, 8 Ապրիլ, առաւօտեան ժամը 9:30ին Ս. պատարագ:

բ. - Նոյն օրը, երեկոյեան ժամը 7:00ին, հսկումի արարողութիւն ի պատրաստութիւն յաջորդ օրուան ուխտաւորութեան:

գ. - Վիրապի, 9 Ապրիլ, սուրբ Եւանման պատարագ, որուն պիտի հետեւի Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Բիւզունի վիճակի Մալք տաճարին շրջափակին մէջ, մասնակցութեամբ Միաբան Հայրերուն եւ քահանայից դասուն:

Պիտի պատարագ եւ պիտի քարոզէ՝

ԳԵՐՇ. Տ. ՍԵՊՈՒՀ

ԵՊՍԿ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Արարողութեանց եւ թափօրին պիտի նանդիսայետէ:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա.

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

Ժամերգութիւն ժամը 8:30ին

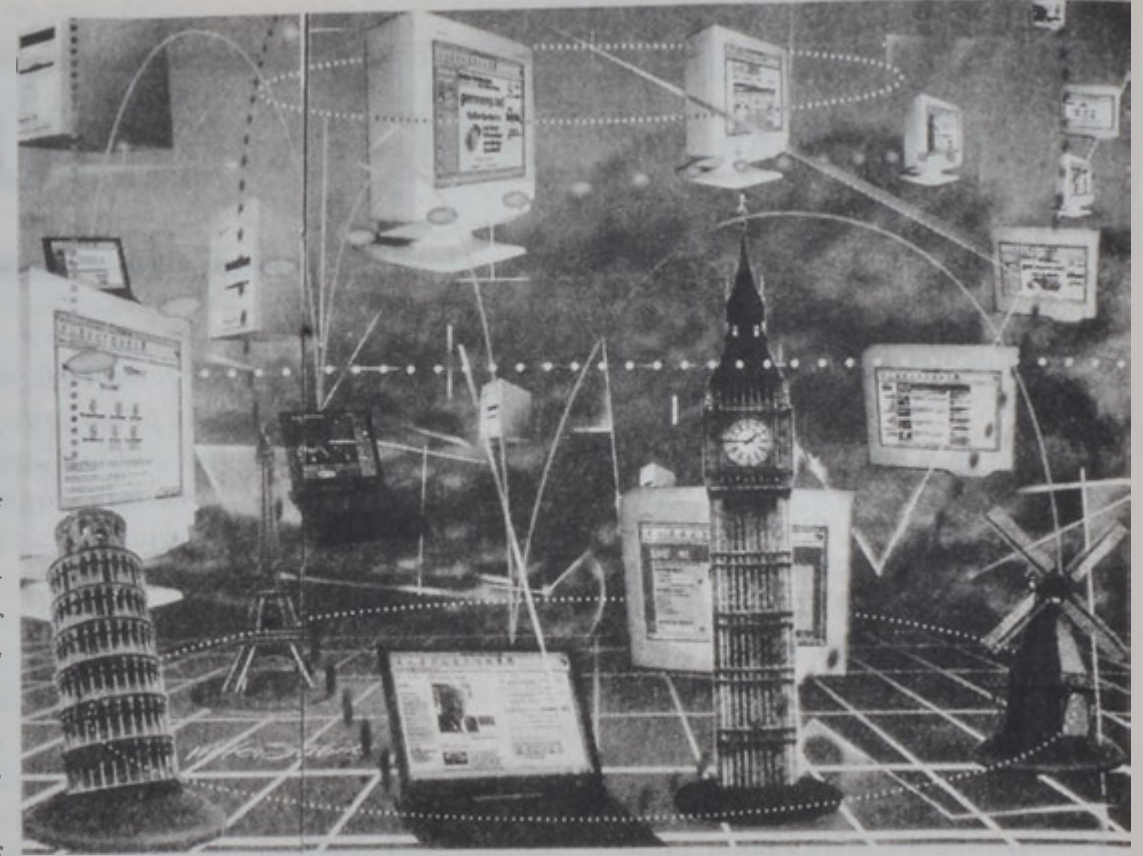
Պատարագ ժամը 10:00ին

Քարոզ ժամը 11:00ին

Ս. Աջերուն եւ ալ մասունքներու թափօր ժամը 11:30ին

ՀԱԿՈՒՄ ԵՒ ԱՐԵՒԱԳԱԼ ՀՈԳԵՒՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԱՄԵՐԳ
Ա. ՀՈԳԵՒՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ. Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ հոգեւոր դաստիարակութեան ծրագրի.
- Ղեպի թռչնոց Բոյն - Հոգեւոր յայտագիր:
- Վերադարձիմ՝ ուխտի եւ աղօթքի պահ Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի Մալք տաճարին մէջ՝ Կաթողիկոսարանի Ուխտի Օրուան առիթով:
- Շաբաթ, 8 Ապրիլ 2000: Մեկնում՝ Ս. Յակոբ եկեղեցին առաւօտեան ժամը 8:30ին: Արձանագրութեան եւ մանրամասնութեանց համար հեռաձայնել 01-564463, 01-449926 թիւերուն:
Բ. ԱՐԵՒԱԳԱԼ. Հրամարիմք. - Չորեքշաբթի, 12 Ապրիլ 2000.
7:15 - Առաւօտեան ժամ - Ապաշխարութեան շարակներ.
7:30 - Արեւագալ - Կատարողութեանը՝ Չաթալաչեան - Թորոսեան վարձարանի աշակերտական երգչախումբին:
8:30 - Հրամարիմք
8:45 - Կը քարոզէ՝
ՀՈԳԵՒ. Տ. ՎԱՐԱԳ ԱՐԵՂԱՅ ԹՕՓԱԼԵԱՆ:
Գ. ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԱՄԵՐԳ. Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ հոգեւոր դաստիարակութեան ծրագրի.
Ուրբաթ, 14 Ապրիլ 2000, երեկոյեան ժամը 8:30ին Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ «Տիրան Պապիկեան» սրահին մէջ:
Կատարողութեանը՝ «Օրհներգ»ի Մեծակատարուհի՝ ՍԱԼԲԻ ԶԵԼԵՅԵԱՆ
Մուտք 5000 Լ. Ո.
Հասոյթը ամբողջութեամբ Չաթալաչեան - Թորոսեան վարձարանի Չջաւոր Մանրու ֆոնդին:
ԹԱՂԱՅԵԱՆ ԹՈՂԱՅԻՐԿ Ս. ՅԱԿՈԲ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

ԵՐՐՈՊԱ ԿԵ ՀԱՍՆԻ ԽԱՉՍԵՐՈՒԿԻ ՄԸ

Վերջին 50 տարիներում Երրոպա եղած է միջազգային համակարգի ձգողական կենտրոնը: Այսօրվան Երրոպայի երկիրները (Փորթուգալ, Սպանիա, Անգլիա, Ֆրանսա և Հոլանդա) տիրեցին աշխարհի սեփական վրայ: Անոնք նախապես մեկուսի եղող շրջաններին ստեղծեցին սեփական համակարգ եւ այսպիսով Երրոպան հանդիսացաւ այլ համակարգի խաչմերուկն ու իրաւարարը:

Անցնող դարաշրջանի անձնակազմը իրադարձութիւնը, սակայն, Երրոպայի թագաւորական համակարգի փլուզումն էր, որ պատահեցաւ 20րդ դարու առաջին կիսուն՝ երկու Աշխարհամարտերուն իբրեւ հետեւանք: Համաշխարհային ուժի հանգամանքը այսպիսով փոխանցուեցաւ երկու կիսաերոպայական պետութիւններուն՝ Միացեալ Նահանգներուն եւ Խորհրդային Միութեան: Պաշտպանութեան տեսլանքը դարձաւ Միութեան պարտութեանը Միացեալ Նահանգներ հանդիսացան միջազգային համակարգին կեդրոնը:

Յառաջիկայ տասնամեակին, ինչպէս նաեւ ամբողջ դարուն ընթացքին Երրոպան երկու հարցեր ունի դիմագրաւելիք, առաջին՝ Միացեալ Նահանգներուն ներկայացուցած հսկայական ուժին հետ իր յարաբերութիւնները, եւ երկրորդ՝ երրոպայական երկիրներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող յարաբերութիւնները:

ԳԵՐԱՆՆԻԱՆ ԻՐԵՒ ԱՆԿԻՄԱՔԱՐ

Երրոպա իր պարտութիւնը դիմագրաւեց երկու հանգրուաններով: Պաշտպանութեան ընթացքին անհկա զրաւուեցաւ Միացեալ Նահանգներուն եւ Խորհրդային Միութեան կողմէ, որոնցմէ իւրաքանչիւրը թափ տուաւ տնտեսական, քաղաքական եւ գիտութեամբ բազմազգի խմբակցութիւններու զարգացման: Երրոպայի կրեւմտեան բաժինը՝ Երրոպայական Միութիւնը, բաւական յաջող դուրս եկաւ, իսկ Արեւելեան բաժինը՝ ԲՆՄԻՔՕՏ, չափազանց ձախող: Եւ Խորհրդային Միութեան փլուզումէն ետք Արեւմտեան զարգացումը ալ անլիշ շեշտուեցաւ:

Խորհրդային Միութեան քայքայման հետեւանքներէն սէկը եղաւ Կերմանիոյ վերամիացումը, որ գոնէ վերջին դարու ընթացքին, նախանշան հանդիսացած է պատերազմի մը պայթումին: 1871 ի. 1914 ի. եւ 1939 ի. պատերազմներ տեղի ունեցան՝ իբրեւ հետեւանք Միացեալ Կերմանիոյ ստեղծած աշխարհաքաղաքական պայսմաններուն: Միացեալ Կերմանիան շատ խոցելի դիրք մը ունի Արեւելք - Արեւմուտք առանցքին վրայ, ինքզինք անապահով կը զգայ արեւմտեան (ինչպէս՝ Ֆրանսան) կամ արեւելեան (ինչպէս՝ Խորհրդային Միութիւնը) ուժի մը յարձակման դիմաց, հետեւաբար կը նախընտրէ ինք սկսիլ պատերազմը իր ուզած ժամանակ, յուսալով, որ թշնամիներէն սէկը պարտութեան մատնելէ ետք պիտի կարենաւ ինձու պահել երկրորդը կամ դարձեալ պարտութեան մատնել:

զայն: Այս ուղղութիւնները յաջողեցաւ 1871 ի. սակայն ձախողութեան մատնուեցաւ 1914 ի եւ 1939 ի պատերազմներուն: Հիմա, որ Կերմանիան դարձեալ վերամիացած է, արդեօք այս վերամիացումը պատճառ պիտի ըլլայ այլ պատերազմի մը սկսման:

ՕԹԱՆԻ եւ Երրոպայական Միութեան առաջին գործը Երրոպան գիտութեամբ եւ տնտեսապէս զօրացնելն էր՝ կարենալ յէս դնելու համար Արեւելքէն եկող որեւէ վտանգի: Սակայն Խորհրդային Միութեան փլուզումէն եւ Կերմանիոյ վերամիացումէն ետք անոնք մոր դեր մը ստանձնած են՝ բարգաւաճման եւ ապահովութեան մը ընդհանրութիւնը ստեղծելով վերացնել Կերմանիոյ անապահովութեան զգացումը եւ «հետեւաբար» յարձակման մը ենթակուելու անոր վախը:

Առաջին հերթին ՕԹԱՆԻ իր կատուցէն ներս առաւ Ֆրանսան եւ Լիթուանիան, որպէսզի անոնք դաշնակցին Կերմանիոյ հետ եւ այսպիսով չէզոքանալ Կերմանիոյ անապահովութեան հիմքը հանդիսացող վտանգի զգացումը: Իսկ Երրոպայական Միութիւնը իր կարգին ծրագրած է զարգացնել Երրոպայի, որուն շնորհիւ նաեւ Կերմանիոյ տնտեսութիւնը, որպէսզի այսպիսով Կերմանիա շահագրգռուած ըլլայ Երրոպայի միւս երկիրներուն հետ համագործակցելու, այսպիսով չէզոքացած կ'ըլլայ վերջին դարու ընթացքին երրոպայական պատերազմներու գըլ-խաւոր պատճառին հիմքը: Այսպիսով, երեւութապէս ոչնչացուած են միջերոպայական տագնապներ յարուցող գլխաւոր պատճառները:

Սակայն կան հարցեր, որոնք լուրջ մարտահրաւրէրներն պատճառ կրնան հանդիսանալ յառաջիկայ տասնամեակներուն: Առաջինը՝ Կերմանիան պաշտպանելու նպատակով Իուսիոյ դէմ դնելու ՕԹԱՆԻ եւ Կերմանիոյ՝ երրոպացի դաշնակցներուն պատրաստակամութիւնն է, իսկ երկրորդը՝ թէ արդեօք Երրոպայական Միութիւնը պիտի յարմարեալ համահաւասար շահ ապահովել բոլոր երրոպայական երկիրներուն, կամ կրնա՞յ զայ ժամանակ մը, երբ կարգ մը երկիրներ, ներառեալ Կերմանիան, իրենց համար անլի նպաստաւոր պիտի համարեն դուրս գալ Երրոպայական Միութենէն:

ԵՐՐՈՊԱՅԻ ՆՈՐ ՈՍՉՍԱՎԱՐԱԿԱՆ ՄՅՈՒՆՈՒՄՆԵՐ

Լ'ստ երեւոյթին, Իուսիա շատ վճռական է իր հողային ամբողջականութիւնը պահպանելու հարցին մէջ: Սակայն 2-էն ճիշդ վրայ հակակշիռը պահելը կը պահանջէ ոռոսական ազդեցութեան հաստատումը նաեւ վրաստանի վրայ: Իուսի յառաջիկայ տասնամեակին կ'ակնկալուի, որ Իուսիա զանազան միջոցներով փորձէ հասնիլ նախկին Խորհրդային Միութեան սահմանները: Ասիկա երեք հարցեր կը ստեղծէ Երրոպայի համար: Առաջին՝ ոռոսական բանակը այսպիսով կը վերադառնայ դէպի լեհական սահմանը, երկրորդ՝ Իուսիա պիտի փորձէ վերաշահիլ Պալթեան երկիրները, եւ երրորդ՝ եթէ

Ուրբանիա որոշէ վերադաշնակցիլ Իուսիոյ հետ, ոռոսական ուժերը պիտի տեղադրուին Կարպատեան լեռներուն վրայ՝ դէմ յանդիման գտնուելով ՕԹԱՆԻ անդամ Հուն գարիոյ եւ այլ երրոպայական երկիրներուն: Այս բոլոր շարժումները յատկապէս լեհական սահմանի վրայ վտանգ կը սպառնան Կերմանիոյ, որովհետեւ լեհական սահմանը նաեւ Կերմանիոյ արեւելեան սահմանն է:

ՕԹԱՆԻ կ'ընդլայնի առանց մասնաւոր ուշադրութիւն դարձնելու գիտութեամբ նկատառումներու վրայ: Եթէ ոռոսները վերադառնան Լեհաստան, ո՞վ պիտի պաշտպանէ զայն: Միացեալ Նահանգներ պատրաստակամութիւն ցոյց չեն տար այդ մէկը ըմբելու: Ֆրանսան եւ Լիթուանիան կրնան մասնակցիլ զօրք տեղադրելով հոն, սակայն՝ ոչ պէտք եղած քանակութեամբ, ուստի, Կերմանիան գրեթէ առանձին կը մնայ:

Լիւս կողմէ, սակայն, անկախ Կերմանիոյ հետապնդած նպատակներէն, Երրոպան շատ հաշտ չաքով պիտի չդիտէ Կերմանիոյ մէջ զինուորական ուժի կուտակումը, որ կրնայ տուն տալ ոռոսական ուժի կուտակման եւ հետեւաբար՝ հաւանական պատերազմի մը նախապատրաստութեան: Երրոպա պիտի փորձէ զսպել Կերմանիան, որ իր կարգին անլի մեծ օգնութիւն պիտի պահանջէ Ֆրանսայէն եւ Լիթուանիայէն եւ ասիկա յարուածութիւն մը պիտի ստեղծէ երրոպայական երկիրներուն միջեւ:

ԵՐՐՈՊԱՅԻ ՈՉ ՀԱՍԱՎԱՐՈՒՄԸ ՎԻՃԱԿԸ

Յառաջիկայ տասնամեակի գլխաւոր միջոց պիտի ըլլայ տնտեսական ապահովագրութիւնը, շրջանային եւ ազգային մակարդակներու վրայ: 1999 ի ներքին արտադրութեան անը նուազած է գրեթէ բոլոր երրոպայական երկիրներուն, նոյնիսկ Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Կերմանիոյ մէջ: Երրոպայական Միութեան ուղեգիծը, յատկապէս անոր Կրասական Միութեան ուղեգիծը սկզբունքով համակարգուած բնոյթ ունի, սակայն դրամական քաղաքականութիւնը տարբեր ազդեցութիւն կ'ունենայ տնտեսական տարբեր մակարդակներու վրայ գտնուող եւ տարբեր ուղեգիծեր ունեցող երկիրներու վրայ: Այդ պատճառով ալ Լիթուանիան, որ դրամագլուխի կուտակման մասնակցաւոր շահին մէջ կը գտնուի, նոյն պայմաններով չի կրնար գործել, ինչպէս Յունաստանը, որ տակաւին հաստատութիւններու զարգացման շրջան մը կ'ապրի: Այս իրավիճակն է պատասխանատուն ակնկալուած անհամակարգումին:

Երրոպայական Միութիւնը նոյնիսկ դաշնակ-

ցութիւն չէ, անհկա կրցաւ մէկ դրամանիշ ստեղծել, սակայն՝ առանց կարենալ համարկելու երրոպայական տարբեր երկիրներու քաղաքական ուղեգիծները: Այս կը նշանակէ, թէ չկայ բան մը, որ կը պարտադրէ երրոպայական երկրի մը մնալ Երրոպայական Միութեան մէջ, եթէ իրեն անլի ձեռնոտու է քաշուիլ:

Հետեւաբար կրնանք ընել, որ Երրոպայական Կրասական Միութիւնը փորձարկուած չէր: Երրոպայի մնալ համակարգուած ամբողջութեան մը համար մէկ դրամական քաղաքականութիւն ստեղծելը անըմբռնելի է: Կարգ մը երկիրներ մեծ վնասներու կրնան ենթարկուիլ, որուն իբրեւ հետեւանք՝ կարգ մը ներքին քաղաքական ուժեր կրնան պահանջել պետութիւններէն լքել Երրոպայական Կրասական Միութիւնը: Եւ այս քայլին դիմողը անպայմանօրէն փոքր երկիրներ պիտի չըլլան, որովհետեւ հարցը չի վերաբերիլ տնտեսութեան, այլ՝ քաղաքականութեան: Կրասական Միութիւնը պիտի սկսի դատել, թէ Երրոպայական Կրասական Միութիւնը շահաւէտ է իր երկրին համար թէ ոչ: Այս երեւոյթն է պիտի օգտուի քաղաքագէտները, յատկապէս՝ կատաւարութեան անդամները, եւ պիտի ջանան իրենց երկրի տնտեսական ձախողութեան պատասխանատուութիւնը նետել Պրիսթլի կամ Ֆրանքֆորթ վրայ: Իբրեւ հետեւանք՝ Երրոպայական Միութեան կառուցը պիտի ստեղծէ իրավիճակ մը, երբ կատաւարութիւններուն համար նպաստաւոր պիտի ըլլայ ակնհայտաբար Երրոպայական Կրասական Միութեան եւ Երրոպայական Միութեան հանդէպ քաղաքացիներուն ունեցած վրստահութիւնը՝ իրենց պատասխանատուութեան խոստովանելու համար: Ասիկա անկալութիւնը պիտի ստեղծէ Երրոպայական Միութենէն ներս:

Յառաջիկայ տասնամեակը Երրոպայի մէջ փորձանքներու տասնամեակ մը պիտի ըլլայ հաւանաբար, սակայն անհկա ակնհայտաբար պիտի ըլլայ հաստատուն հիմնարկութիւններու քայքայման: Կազաթանկէտին կրնայ ըլլայ այն, որ Կերմանիա ստիպուած ըլլայ անգամ մը եւս պաշտպանել իր ազգային շահերը աշխարհի մը մէջ, որ անտարբեր է եւ թշնամանքով կը դիտէ իր պէտքերը: Այս վարկածը այն մտք միջանցքն է, ուրկէ Երրոպան չ'ուզէր անցնիլ դարձեալ, սակայն տակաւին յայտնի չէ, թէ պիտի կարենալ խոստովանել թէ ոչ:

«Կ. Ի. ԱՓՏԷՅԹ»

ԼԵՀԱՍՏԱՆԵՒ ԻՌՈՒՍԻԱ

ԼԵՀԵՐԸ ՓՈՒԹԻՆԵՆ ՎԱՆ ՈՒՆԻՆ

Այս օրերուն ռուսելեհական յարաբերութիւնները բաւական ցրտացած կարելի է համարել:

Յունուարին Լեհաստան երկրէն հեռացուց ինը ռուս դիւանագէտներ՝ գանձաքաղաք Երուսաղեմի մէջ իր գլխաւոր ուժերը եւ բաւական լրտեսելու յանցանքով: Փետրուարին Չեչենիոյ պատերազմին ընդմիջման լեհ ցուցարարներ ներխուժեցին Լեհաստանի Փոզնան քաղաքի ռուսական հիւպատոսարանը քանդելով անոր պատերը եւ այրելով ռուսական դրօշը: Մոսկուա գալուցանք տուն կանչեց Վարչաւիտի մէջ իր ղեկավարը, իսկ Լեհաստանը որակեց չեչեններու շահերը պաշտպանողներու «Բոյն»: Ուշագրաւ էր, որ Մոսկուայի գործածած բաւաժները կը մատնէր Ռուսիոյ այն մտնեցումը, թէ Լեհաստան կը մնայ խորհրդային Միութեան անուղղակի արբանեակը եւ ոչ թէ կը ներկայացնէ իր անկախութեան տիրացած երկիր մը:

Լեհերը այժմ կը յուսան, որ Վլատիմիր Փուլին մեծ չափով պիտի բարելուէ Ռուսիա - Լեհաստան յարաբերութիւնները: Սակայն լեհական կառավարութեան անդամներ Ռուսիոյ նորընտիր նախագահը «չեչենիա եւ նոր-կայսերապաշտ» մըն է, որ իր ամբողջական հակակշիռն տակ պիտի առնէ երկիրը: Այլ խոսքով՝ լեհերուն համար Փուլին ճիշդ այն ռուսն է, որ կը յիշեցնէ, թէ ռուսական զօրքերը իրենց հողին վրայ գտնուած են վերջին երեք դարերուն ընթացքին:

Անցեալ տարուէն ի վեր, երբ Լեհաստան անդամակցեցաւ ՕԹԱՆԻ, լեհերը այլեւս ռուսական ուղղակի գրաման վախը չունին: Լեհական բարձրաստիճան պաշտօնատարի մը համաձայն Ռուսիոյ Պալթեան գիւնուորակներ հողատարածքը նկատուող Քալինինկարտը, որ միաժամանակ Լեհաստանի ծայրամասը կը գտնուի, «որեւէ վտանգ չի ներկայացնէ»:

Ռուսական սարսափի մատնած են կարգ մը լեհեր, սակայն բազմաթիւ լեհեր պահ են, որ Փուլին որոշ չափով պիտի կարենայ գոյակ Պիեյուսիոյ տարրինակ ղեկավարը՝ Ալեքսանտր Լուքաչենքոն, որ կ'առտուի լեհերուն մեծամասնութեան կողմէ:

Ամէն պարագայի Փուլինի ընտրութիւնը Լեհաստանի արեւելեան սահմանը ուղղութեան կեդրոն կը դարձնէ: Լեհաստանի՝ Երրոպայական Միութեան անդամակցութեան բանակցութիւններուն մաս կը կազմէ Ռուսիոյ հետ սահմանագիծի պաշտպանութեան հարցը, որ վերջերս կը քննարկուի Պրիսթլի մէջ Երրոպայական Միութեան եւ Լեհաստանի բանակցողներուն կողմէ: Կարգ մը լեհեր կը խօսին նոր «պիւժիքական վարպետի» մը մասին, որ պիտի փոխարինէ Հինը:

Լեհաստանի մեծագոյն վախը այն է, որ նախագահ Փուլին Ուրբանիան պիտի առնէ իր ագրեսիւթեան տակ, իսկ Վարչաւիտ ցարդ Ուրբանիան նկատած է իր մեծագոյն ռուսական կանգնողները: Լեհաստանի համար Ուրբանիան վարպետ լինելու կողմէ ունենալը աղէտ է, կ'ըսէ Լեհաստանի արտաքին գործոց նախարար Պրիսթլու Կերեմէք: «Կեղի Արեւմուտք նախը Ուրբանիա մը ամէնէն լաւ երաշխիքն է շրջանային կայունութեան», կ'աւելցնէ ան: Սակայն ցարդ Ուրբանիա մեծ մտահոգութիւն մը եղած է Լեհաստանի համար: Վերջինս միշտ մեծ ներդրումներ կատարած է Ուրբանիոյ մէջ: Լեհ գործարարներու համաձայն, Ուրբանիոյ մէջ գործ ունենալը շատ վտանգաւոր է, այնպէս ինչպէս Ռուսիոյ պարագային: Վերջերս Լեհաստանի ելեմոտեքի նախարարը այցելեց Քիեւ, ուր քննարկեց Ուրբանիոյ տնտեսական բարեկարգման հարցերը, որոնք եթէ չդասաւորուին, կ'ըրնան երկիրը գործնելի խոցելի Ռուսիոյ ագրեսիւթեան:

GAS G. Ayanian & Sons
 Dora, Tel: 255222/3/4/5/6 Cellular: (03) 627728/9
 Gemayzeh, Tel: 447000 - 445429, Fax: (01) 265187 - 583357

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԱՃՆԱՆՈՐԷՆ

«Ուայփորդի տուները». Ա. Ճեքսը (1917)

«ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՊԱՍՏԱՌԸ»

ԲԱՆԱՏԱՅԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԹԱՆԳԱՐԱՆԸ ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԳԼՈՒԽ ԳՈՐԾՈՑՆԵՐ ԿԸ ՓՐԿԷ ՄՈՌԱՑՈՒԹԵՆ ԵՒ ԶԱՆՈՆԵ ԵԿՈՒՂՆԵՐԵՆ ԸԱՆԵԼՈՎ ԿԸ ՅՈՒՅԱՂԻԷ ԸԱՆՐՈՒԹԵԱՆ

ԽՈՐԱՊՁԵՍ ՀԱՍՈՒՆ ԳՈՐԾԵՐ

Այցելուներուն արցունքները կր վկայեն ցուցադրուած գործերուն գորուծեան մասին: Յուցահանդէսին պատասխանատուն կր պարմանայ, թէ ինչպէս անփորձ արուեստագէտներու խումբը յաջողած է այնքան ցայտուն գիծերու մէջ պատկերել պատերազմը: «Անոնք շատ երիտասարդ էին. մեծ մասը՝ 20 տարիքի շուրջ. եւ արտադրած են անհաւատալի հաստունութեամբ իրագործըւած արուեստի նմուշներ»: Կր բացատրէ ան:

«Պատերազմի պատառը» յտակարէն ցոյց կու տայ, թէ ինչպէս պատերազմի վերաբրող արուեստը կուի զաշտին վրայ Հերոսական այրերու պատկերումէ վերածուած է ազգայնապաշտ արտայայտութեան եւ կուի նպատակը Հարցականի տակ առնող միջոցի:

Սկիզբը Բրիտանիայէն, Պեմիքայէն եւ այլ երկիրներէ արուեստագէտներու պարտականութիւն տրուած էր պատկերել Ա. Աշխարհամարտին մասնակցող քանատական գործասերը: Ազգայնապաշտը յաճախ շարժումով լեցուն փողփողուն պատատներ էին:

Քանատացի արուեստագէտներ պատերազմի ճակատ ուղարկուեցան 1917ին, սակայն անոնց աւելի փորձառական եւ սկեպտիկ գործերը երկիրը բարձրացուցին արուեստի մեծ կեդրոններու մակարդակին:

«Աւելի առողջ ոլիտի ըլլալինը, եթէ մոռնալինը պատերազմը, սակայն չենք կրնար: Ընդմիջտ ոլիտի կրեցք անոր վիճեցնող եւ անգուր խաղին հետքերը»: Րոսա է քանատացի գեղանրկարիչ Ֆրեմերիք Վարլէն, որուն «Ինչի» համար գեղանկարը կր պատկերէ դիակներու դէպի մը կողքին կանգնած մեռելաթաղ մը:

Քանատացի իշխանութիւններուն համար աւելի ցնցիչ էր Էրիք Քենինկլիթընի «Ջոհերը» վերնագիրով ապագայապաշտ գեղանկարը, որ պողպատի եւ մետաղային գոյներու երանգներով կր պատկերէր ողջ ու մեռած զինուորներ, որոնք կը քայլին դիակներու վրայէն: Հետագային գեղանկարը կոչուած էր «Նուաճողներ»:

«Շատ կապկածով կը մօտեցամ էրիք Քենինկլիթընի: Անոր արուեստի ողբ մը բոլորչութեամբ հետո: Ե արեւմտեան ուղի թիւններէն եւ արձանագրութեան արժանի չէ», գրած է վիպագիր Է. Քանատացի Հետագայ ընդհանուր կառավարիչ Ճոն Պուլչան:

Ֆրեմերիք Վարլէն, Ա. Ճեքսը, Ֆրեմերիք Վարլէն եւ Արթըր Լիմբըր Հետագային մաս կազմեցին «Եթեմերու խմբակին», որ կր դադանաք քանատացի վրայէն գեղանկարչներէն, որոնց մտայն եւ մեթոմարձոտ բնակարանները յաճախ կր պատկերէին Հիւսիսային Օնթարիոն եւ կր պարունակէին տապալած եւ անդամահատուած ծառեր,

ինչ որ պատերազմի ազդեցութեան հետեւանք էր:

ԿՈՏՐՈՒԱԾ ԵՒ ՓՇՐՈՒԱԾ ԲԱՆԵՐ

«Չեմ ուզեր նկարել պայծառ բաներ. այլ կոտորուած եւ փշրուած պատկերներ», Րոսա է Ճեքսը:

Պատերազմի գեղանկարները առաջին անգամ ցուցադրուած են 1919ին՝ նշելով քանատական արուեստին մուտքը միջազգային աշխարհ: «Ա. Աշխարհամարտէն առաջ քանատական արուեստը անհնչան էր եւ սահմանափակ: Պատերազմէն հետք անկալ բռնիք առաւ եւ լակարծ հաստուն գտաւ: Եթէ պատերազմը չըլլար, յառաջիկային անելի դանդաղ ոլիտի ընդհանր», կր բացատրէ ցուցահանդէսին պատասխանատունը:

Սակայն հակառակ սկզբնական շրջանի խանդավառութեան, պատերազմի քանատական սրբապատկերները:

«Չեմ ուզեր նկարել պայծառ բաներ. այլ կոտորուած եւ փշրուած պատկերներ», Րոսա է Ճեքսը:

Լեւտոր շուտով մոռացութեան մատնուեցաւ պատերազմի յիշողութիւնները թաղելու հաւաքական ցանկութեան մը մէջ: 11 քանատացիներէն կր սպաննուած էր Ա. Աշխարհամարտին (գոհներու ընդհանուր թիւը 60 հազար էր):

Սակայն շուտով աշխարհը դարձաւ պատերազմով լրանկեցաւ եւ արուեստագէտներու նոր սերունդը մը աշխատանքի լծուեցաւ: Անոնք նուազ հետաքրքրուած էին Հերոսական պատկերումներով եւ կր ձգտէին ցոյց տայ պատերազմի իրականութիւնները:

Քանատացի Ազգային պատկերասահին պատասխանատուն՝ Հերի Մքքերի, որ գեղարուեստի մասին շատ բան չէր գիտեր, մաս կը կազմէր պատերազմի երթելու պատրաստ արուեստագէտներ փնտռող յանձնախումբին: Ան դժգոհ էր այդ օրերուն գրեթէ անծանօթ գեղանկարիչ Ալեքս Քոլվիլի ընտրութեանը:

«Քոլվիլի մէկ գործը այժմ կախուած է ակադեմիային ցուցասրահին մէջ եւ անձնապէս կը

կարծեմ, որ սարսափելի է զայն բառերով նկարագրելը: Մեր համարը ոլիտի ցեխոտի, եթէ անելի լաւ արուեստագէտներ չընտրեցք», Րոսա է Մքքերի:

Քոլվիլի աւելի քան 400 գեղանկար գծած է պատերազմի ընթացքին եւ այժմ կր նկատուի Քանատացի լաւագոյն արուեստագէտներէն մէկը:

Այլ արուեստագէտներ աւելի դժուար դիմագրաւած են պատերազմի արհաւիրքը: Օղուժի գեղանկարիչ Միլըր Պրիթընը մտային խանգարումէ տառապելով՝ Քանատա վերադարձած է: ան երկու տարի ծառայած է իրրեւ ռուսի թիւրքախներ ճշդ ողջ նշանառու, ապա դարձած է արուեստագէտ: Անոր «Գիշերային թիւրք» Գերմանիայէն գեղանկար փոքր եւ մուծ պատաստմըն է եւ կր պատկերէ օդանաւային յարձակում մը: Երկիրը լուսաւորուած է Հետախոյզ ռումբերով եւ հակօդային կրակոցներով:

«ԳՈՒՏԱՐՆԵՐՈՎ ԼԵՅՈՒՆ ԳԱՂԱՎ ՄԵ»

«Օղանաւային յարձակումի եկեղանկուող գերմանական քաղաք մը յաճախ կը նմանէր գոհարներով լեցուն դազաղի մը, որ կը բացէր յիշեցնելով Ուոլթ Տիլդեյի մէկ ժամանակը: Սարսափելի էր եւ չարաշուք, սակայն՝ հրաշալիօրէն գեղեցիկ: Կ'ըսեն, թէ իմ թիրախիս պատկերը իրական է, սակայն այս վայրկեան կը զգամ, թէ մուտք կը գործեմ դազաղի մէջ», գրած է Միլըր Պրիթընը:

Կարգ մը արուեստագէտներ աւելի մօտէն հետեւած են պատերազմի գործողութիւններուն, քան ինչ որ նախապէս ծրագրած էին: Պրուեստ Պոպաք ստիպողարար «Նուագուած» է իր մասը մը մէջ, պաշտպանուելու համար ցած թռչող օդանաւ մը յարձակումէն: «Կը զգայի, որ կ'իջնայ ի մեռած զինուորի մը վրայ, եւ երբ զարնուեցայ անոր, մարմինը տարածուեցաւ գետնին վրայ, սակայն շատ կը վախճայի եւ չէի կրնար դուրս գալ», կը վերջիչէ ան:

Բ. Աշխարհամարտին ետք է, որ Քանատացի պետութիւնը սկսաւ մնայուն նպաստ յատկացրնել արուեստներուն: Բ. Աշխարհամարտը առիթ մը եղաւ, որ քանատական արուեստը ապացուցէ իր արժանիքները եւ պետութիւնը մշակութային հաստատութիւններ հիմնէ նեցուկ կազմելու համար անոր:

Սակայն պատերազմի արուեստին նուիրուած երկրորդ ցուցահանդէսը եւ շուտով մոռցուեցաւ: Կարգ մը գործեր 1982ին 1971ի միջեւ շրջեցան զինուորական կեդրոններ, ապա շուրջ 30 տարի մնացին նկուղներու մէջ:

«Գեղանկարները պատուաւ եւ վիրաւորուած էին լքուած մանուկներու պէտք», կ'ըսէ ցուցահանդէսին պատասխանատուն: Ցուցադրուած գործերէն շատերը մարտկրկին կորուստի մարտուած են բամբակով: Չանոնք կարելի է տեսնել դիմապատկերները հետեւեալ հասցէին. www.warmuseum.ca.

ԳԻՐԷԻ ՍԻՐԱՇԱՐՆԵՐՈՒ ԴՐԱԽՏԸ

ԳՐՈՒԱՅԻ ԳԻՐԷՐՈՒ, ԻՆՁՐՆԵՒԹ ԿՐԱՅ ԿԱՐԴԱՑՈՒՂ ՕՐԱՎԵՐԹԵՐՈՒ ԵՒ Ի - ՄԷՅԻ ԱՃՆԱՆՈՐԷՆ ՄԷՍ ՄԻՆԱՆՅԻ ՄԱՆՆԱՂԱՐԱՆՆԵՐԵՆ ՄԷԿ ԿԱԶՄԱՎԵՐՊՈՎ ԵՒ ՅՈՒՅԱՇԱԿԵՆ ՄԸ, ՓԱՍՏԵԼՈՒ ԸԱՄԱՐ, ՈՐ ԳԻՐԷՐԸ ԿԸ ԳՈՅԱՏԵԻՆ

Միլանոյի Պիպիոթեքս Ամպրոսիանայի մէջ կայացող ցուցահանդէսին ամենէն հին մատենաւ կը պատկանի եգիպտացի դպիրի մը. որ այս գրի առած է Լեյքքաճոնիոյ մէջ, աւելի քան 1500 տարի առաջ: Հոմերոսի դիւցազներգութեան Իլիականի պատկերագիրը մէկ մատենաւ կը պարունակէ գծանկարներ ոսկեգոյն, կապոյտ եւ նարնջագոյն հանդերձանքով յոյս պատերազմիկներու. որոնք ճակատամարտ մը կը մղեն Տրոյվաղայի պարիսպներու առջեւ:

Այլ ձեռագիրներու շարքին են Լեոնարտո Տափինչիի վերագրուած ուսողական գծանկարներ, Միքելանջելոյի մէկ մատենաւ եւ Վերգիլիոսի «Ճորճիքս» գործին մէկ տարբերակը. որուն լուսնոցներուն մէջ իտալացի միջնադարեան սիրոյ բանաստեղծ Փեթրարքը նոթեր արձանագրած է իր մուսային Լորայի մահուամբ մասին:

Ամպրոսիանա մատենադարանին հաւաքածոն կը պարունակէ բազմաթիւ արժեքաւոր ձեռագիրներ. ներառեալ 1119 շրջէն բաղկացած «Մուլանտեանի օրինագիրը», որուն մէջ Լեոնարտո Տափինչի ներկայացուցած է գիտական բազմաթիւ տեսութիւններ:

◆ՄԵՏ ԸԱՒԱԸԱԾՈՅ ՄԸ

Պիպիոթեքս Ամպրոսիանայի հաւաքածոն կը բաղկանայ 30 հազար ձեռագիր մատենաներէն եւ Վատիկանի մատենադարանէն ետք երկրորդ մեծագոյն հաւաքածոն է (Վատիկանի մատենադարանը կը պարունակէ 150 հազար ձեռագիր մատենաներ):

Հաւաքածոն կազմուած է 1607ին, երբ Միլանոյի Ֆետերիքս Պորոմոնտո արքեպիսկոպոսը հիմնած է մատենադարանը: Անոր պատուիրակները յրջած են աշխարհով մէկ. մանաւանդ դէպի Միքիմ Լորենցիոնի Գրեմարիոս Երուպա. թանկագին մատենաներ փնտռելու համար: Անոնք յաջողած են հաւաքել մեծ թիւով ձեռագիրներ, որոնք թիւը բազմացած է դարերու ընթացքին եւ հասած 30 հազարի:

Հաւաքածոյէն միայն փոքր բաժին մը մաս կը կազմէ ցուցահանդէսին: «Մուլանտեանի օրինագիրը» ներառուած չէ, որովհետեւ անցեալ տմարի արդէն ցուցադրուած էր: Սակայն Լեոնարտո Տափինչիի ձեռագիրը կարելի է տեսնել 15րդ դարու ուսողական բովանդակութեամբ ձեռագրի մը երկրաչափական գծագրութիւններուն կողքին: Ցուցահանդէսին մէջ բաժին մը կը բացատրէ ձեռագիր մատենաներու կազմութեան գործընթացը. մագաղաթ կը քաշուր եւ յրջանակի մը մէջ կ'անոնէր. քարեր եւ բոյսեր աղալով ներկ կը պատրաստուէր եւ դպիրներ կորաքածակ կը հաւաքուէր իրենց գրասեղաններուն վրայ մոմի լոյսով նկարելով ամենէն մանրակրկիտ պատկերները: Ցուցահանդէսին գոհարը 15րդ դարու փոքրիկ

աղօթագիրք մըն է, որուն կաշեքը 10 սմ. է, իսկ երկայնքը 7,5 սմ.: Անիկ իբրեւ նուր տրուած է Պորոմոնտո ընտանիքին մէջ տեղի ունեցած ամուսնութեան մը առիթով: Այս գիրքին մէջ հազիւ կէտ էրի վրայ կանգն. կապոյտ. կարմիր եւ ոսկեգոյն ներկով գծուած է Աւետուհի տեսարանը, ուր հրեշտակ մը հազիւ մտաի մը երուցոյն չափ է, եւ մանրակրկիտ յաջողած է պատկերել անոր հագուստին ծալքերն ու ու դեմքի մանրամասնութիւնները: Եւսման արուեստագետներ կիններու դերմարակ մագր թելերէ շինուած վրձիններ կը գործածէին, որովհետեւ անոնք ամենէն նուր թելերը կը համարուէին:

◆ԽՆԱՄՆԵՐԿ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅ ԳԻՐԷՐԸ

Չեռագիրները սովորաբար կը պահուին մութ պահարաններու մէջ, որովհետեւ զօրաւոր լոյսը պահարաններուն կրնայ պատճառել: Անոնք մատչելի են միայն գիտնականներու եւ ուսումնասիրութիւններու եւ կը տրամադրուին խիստ սակունքով տակ: Անոնք նաեւ խոցելի են այլ պատճառներով. իւրոտ ձեռքերը, որոնք կը դարձնեն էջերը, կրնան հետքեր ձգել: Աւելին. ի տարբերութիւն տպագրուած գիրքերու անոնք եզակի են եւ անփոխարինելի:

Մատենադարանը ամենէն արդիական արհեստագիտական սարքաւորումը գետնուած է ցուցադրուած ձեռագիրները պաշտպանելու համար: Ապակեայ ցուցափեղկերը փամփշտարգել են եւ կը բացուին ու կը գոցուին ակադեմիական ձեռով, այնպէս, ինչպէս նախագծած է Լեոնարտո տափինչի «Մուլանտեանի օրինագիրը»-ին մէջ:

Լուսաւորումն ու մթնոլորտային պայմանները եւս հաւասարակշռուած են. ապակեայ ցուցափեղկերու ետին ջերմութիւնը շատ բարձր պէտք չէ ըլլալ, եւ հարկ է խուսափել շատ բարձր կամ շատ ցած խոնավութեան համեմատութեան: Մագաղաթը շատ նուրբ բան մըն է. անիկ ապրող կամ մըն է, ի վերջոյ այժի կամ ոչխարի մորթ պատրաստուած է:

Ապակեայ կարգ մը ցուցափեղկերու մէջ լոյսեր գետնուած են, սակայն անոնք զօրաւոր չեն: Լուսաւորումը շատ նուրբ է «պաղ» պէտք է ըլլալ, որպէսզի գոյներն ու գիրքերը չմտանուին: Անոնք, որոնք պիտի չկարենան այցելել այս ցուցահանդէսը, կրնան միխորուիլ. որ անիկ շուտով պիտի պահպանուի յախտներուցեան մէջ: Մատենադարանին պատասխանատուները այժմ կը պատրաստեն Սի.Տի.Ռոմմը, որ պիտի պարունակէ հաւաքածոյին ամենէն հոշակաւոր ձեռագիր մատենաները, ներառեալ «Մուլանտեանի օրինագիրը»: Այս ձեռով ամեն ոք պիտի կարենայ տեսնել զանոնք, առանց մատենադարան այցելելու կամ անոր թանկագին մագաղաթներուն վնաս հասցնելու:

ԱՆԿԱՐԵԼԻ ԿԱՐԵԼԻՆ

ԽՈՒՒ ԵՐԱԺԺՏ ՄԸ ԶԱՅՆԻ ԱՃՆԱՐՆԵՐ ԿԸ ՄՏԵՂԾԷ ԸԱՐՈՒԱԾԱՅԻՆ ՏԱՐԲԵՐ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՎ

Կերպրնկալէ խողովակները մինչեւ դարձող պըտուականները կը ծառայեն հարուածային գործողութեանը մէջ: ԿԵՐԻՆ, որպէսզի ան հանելի ծայրէն արտաբերէ:

«Հարուածային գործիքները հիմնադիր տեսք ունին եւ հիմնադիր ծայր: Սակայն նուագողին համար անոնք բոլոր զգայարանները կը մէկտեղեն յատուկ հարումներ ստեղծելու համար: Այս է հարուածային գործիքներուն արուեստը. անիկա հաղորդակցելու արուեստն է»: կը բացատրէ ԿԵՐԻՆ: Անոնք պիտի արտաբերեն յանձնախումբին: Ան դժգոհ էր այդ օրերուն գրեթէ անծանօթ գեղանկարիչ Ալեքս Քոլվիլի ընտրութեանը:

«Քոլվիլի մէկ գործը այժմ կախուած է ակադեմիային ցուցասրահին մէջ եւ անձնապէս կը

կարծեմ, որ սարսափելի է զայն բառերով նկարագրելը: Մեր համարը ոլիտի ցեխոտի, եթէ անելի լաւ արուեստագէտներ չընտրեցք», Րոսա է Մքքերի:

Քոլվիլի աւելի քան 400 գեղանկար գծած է պատերազմի ընթացքին եւ այժմ կր նկատուի Քանատացի լաւագոյն արուեստագէտներէն մէկը:

Այլ արուեստագէտներ աւելի դժուար դիմագրաւած են պատերազմի արհաւիրքը: Օղուժի գեղանկարիչ Միլըր Պրիթընը մտային խանգարումէ տառապելով՝ Քանատա վերադարձած է: ան երկու տարի ծառայած է իրրեւ ռուսի թիւրքախներ ճշդ ողջ նշանառու, ապա դարձած է արուեստագէտ: Անոր «Գիշերային թիւրք» Գերմանիայէն գեղանկար փոքր եւ մուծ պատաստմըն է եւ կր պատկերէ օդանաւային յարձակում մը: Երկիրը լուսաւորուած է Հետախոյզ ռումբերով եւ հակօդային կրակոցներով:

«ԳՈՒՏԱՐՆԵՐՈՎ ԼԵՅՈՒՆ ԳԱՂԱՎ ՄԵ»

«Օղանաւային յարձակումի եկեղանկուող գերմանական քաղաք մը յաճախ կը նմանէր գոհարներով լեցուն դազաղի մը, որ կը բացէր յիշեցնելով Ուոլթ Տիլդեյի մէկ ժամանակը: Սարսափելի էր եւ չարաշուք, սակայն՝ հրաշալիօրէն գեղեցիկ: Կ'ըսեն, թէ իմ թիրախիս պատկերը իրական է, սակայն այս վայրկեան կը զգամ, թէ մուտք կը գործեմ դազաղի մէջ», գրած է Միլըր Պրիթընը:

Կարգ մը արուեստագէտներ աւելի մօտէն հետեւած են պատերազմի գործողութիւններուն, քան ինչ որ նախապէս ծրագրած էին: Պրուեստ Պոպաք ստիպողարար «Նուագուած» է իր մասը մը մէջ, պաշտպանուելու համար ցած թռչող օդանաւ մը յարձակումէն: «Կը զգայի, որ կ'իջնայ ի մեռած զինուորի մը վրայ, եւ երբ զարնուեցայ անոր, մարմինը տարածուեցաւ գետնին վրայ, սակայն շատ կը վախճայի եւ չէի կրնար դուրս գալ», կը վերջիչէ ան:

Բ. Աշխարհամարտին ետք է, որ Քանատացի պետութիւնը սկսաւ մնայուն նպաստ յատկացրնել արուեստներուն: Բ. Աշխարհամարտը առիթ մը եղաւ, որ քանատական արուեստը ապացուցէ իր արժանիքները եւ պետութիւնը մշակութային հաստատութիւններ հիմնէ նեցուկ կազմելու համար անոր:

Սակայն պատերազմի արուեստին նուիրուած երկրորդ ցուցահանդէսը եւ շուտով մոռցուեցաւ: Կարգ մը գործեր 1982ին 1971ի միջեւ շրջեցան զինուորական կեդրոններ, ապա շուրջ 30 տարի մնացին նկուղներու մէջ:

«Գեղանկարները պատուաւ եւ վիրաւորուած էին լքուած մանուկներու պէտք», կ'ըսէ ցուցահանդէսին պատասխանատուն: Ցուցադրուած գործերէն շատերը մարտկրկին կորուստի մարտուած են բամբակով: Չանոնք կարելի է տեսնել դիմապատկերները հետեւեալ հասցէին. www.warmuseum.ca.

Պատրաստեց
Լ. ԿԻԼԻՈՅԵԱՆ - ՄՐԱՂԵԱՆ

ՕՐԱՏԵՏՐ

ՀԱՐՉԱՊԱՏԿԵՐ

◆ **ՊԻՄՊՈԼԷՆՏ** (Փայտեղ/Ապրամ, Բապիթ, Բոնորոտ) - Երիտասարդների մը կը սիրահարի համայնարանի իր դասախօսին (Ժերար Տեխարտիե), որուն ճեղքարկուն համար կը դիմէ... *«Մին ծիփ-ից եւ տեքլորե-ից»*

◆ **ՍԵՕ ՖՈԼԻՆ Կ ԱՆ ՍԻՏՐՈՐ** (Փայտեղ/Ապրամ, Զուր, Թրիֆոլի, Բոնորոտ, Ֆրիոլի) - Յեղամու ամերիկացիներու եւ ճափոնցիներու սիրելի պայքար. ուր ճափոնցի մը կ'ամբաստանուի ամերիկացի ձկնորսի մը սպանութեանը:

◆ **ՍԹԻՐ ԱՅ ԷՆՈՐ** (Ըսփաս, Ամփիր/Տիւն, Ստոնքո, Սէնթ Էլի, Կայարսի, Լաս Մայնաս, Մրայլէս 2001) - Մտայնութիւններու տարբերութիւնը գաւկի եւ ձոր սիւնը, ինչ որ պատճառ կը դառնայ ընտանեկէն ճերտ անճանալիութիւններու:

◆ **ՏԷԻՆ ՍԱՅՏՐՈՐ** (Ըսփաս, Ամփիր/Սոֆի, Տիւն, Կայարսի) - Այ Փաշիճօ եւ Ռասուլ Բարու պատերազմ յայտարարած են ծիսախոսի ընկերութիւններու ղեկ, սակայն «լուսն» մը գոյութիւն ունի, որ գործը կը խաղաղէ:

◆ **ՏԷ ՍԱՅՏՐՈՐ ԶԱՌՈՋ ՌՈՒԷԶ** (Ըսփաս, Ամփիր/Տիւն, Ստոնքո, Սէնթ Էլի, Մրայլէս 2001) - Հուրը Տան անճանալիները գործը, ինքզինք կենցաղի փորձարեան կ'ընեն:

◆ **ՏԻՒՍ ՏԷՏ ԿՈՐՈՐԸՍ** (Փայտեղ/Ապրամ, Զուր, Բոնորոտ) - Պարսաւենիներու զեղեկութեան ընտրութիւն, երգիծականօրէն ճերտայայտուած:

◆ **ՍԻԹԻ ԶՆՈՐ** (Փայտեղ/Ապրամ, Զուր, Բապիթ, Փայգա, Թրիֆոլի, Ֆրիոլի) - Բազմաթիւ ոճիներ կը պատահին զիւրի մը մէջ. որոն բնականօրէն կը հաւատան սխալ երեւակայածի բաներու:

◆ **ՏԷ ԶՆՆ ԵՆՍԵՆ ԵՄՐՏՄ** (Փայտեղ/Ապրամ, Զուր, Փայգա, Թրիֆոլի, Ֆրիոլի) - Նիքոլայը եւ Սոֆի գիրքը ատող ամուսնու մը է, որոնք իրարու հանդէպ մտքի զեղ տրամադրութիւններ ալ կ'ունենան: Պատահաբար ճոր դրացի մը կ'ունենան... աշխարհաճշակ ռեզոգործ մը:

◆ **ՄԷԷ ԱՆ ՏԷ ՄՈՒՆ** (Ամփիր/Ստոնքո, Էլիթ) - Ժիւ Բերի դարձեալ պատանոկ վրայ է, այս անգամ որպէս բազմատաղանդ արուեստագետ:

◆ **ՏԷ ՊԻՉ** (Ըսփաս, Ամփիր/Տիւն, Ստոնքո, Սէնթ Էլի, Կայարսի, Մրայլէս 2001, Լաս Մայնաս, Մրայլէս) - Ռիչըրտ (Լեոնարտո Տի Բապիթ) լաւ արձակուրդի ճանապարհով կ'երթայ Պաքոնը եւ կ'ողորմօրէն զեղեկութիւն ծնվաք մը...

◆ **ՀԻԼՐԻ ԷՆՏ ՏԷՐ** (Ամփիր/Ստոնքո) - Հիլըրիին եւ Ճեքիին այս պատմութիւնը իրական կենցաղէն առնուած է, ուր այս երկու տղանքն առար Երաժիշտները տեւական մրցակցութեան մէջ են իրար սիւնը, եւ այդ մրցակցութիւնը ամէն մարտի մէջ է, նոյնիսկ... կողակից:

◆ **ՏԻ ԷՆՏ ԱՅ ՏԻ ԱՅԷՐ** (Ըսփաս, Ամփիր/Սոֆի, Մրայլէս 2001, Էլիթ) - Բ. Աշխարհամարտի ատարած շէնթի Մայլը կը կապուի իր կնոջ հաւատարմութեան: Իր ընկերը կը բնաւորէ հետապնդել կիներ...

◆ **ՄԻ ԲԻ ՊԻ ՈՒ ԱՅԷ** (Ըսփաս, Ամփիր/Ստոնքո) - Նի Երբք աշխատող անգլիացի մը կը սիրահարի մաֆիոզի մը աղջկան, եւ սկսածայ ինքզինքը կը գտնէ մաֆիայի աշխարհի մէջ...

◆ **ՊԱՅՏԵՆ ԹԵՆԻԷԼ ԵՆՆԷ** (Մրայլէս 2001, Արմաթիս) - Հայր մը մարդամեքենայ մը կը նստի իր գաւազներուն, որ երկար տարիներ ետք, կը սկսի մարդոց նման կենցաղ մը վարել:

◆ **ԱՄԵՐԻԿԷՆ ՊԻՆԻՐԻ** (Փայտեղ/Ապրամ, Զուր, Թրիֆոլի, Բոնորոտ, Ֆրիոլի, Սթարլէթ) - Երգիծական փիլմ մը հեղինակ Սիլվիոյի դերակատարութեամբ, ուր ան իրեն շրջապատող անճանալիներու հետ ունեցած «վատ» յարաբերութիւնները, կ'ուզէ փոխել «լաւ»:

◆ **ՏԷ ՊԷՂԸԼԸՐ** (Փայտեղ/Զուր) - Ժիւ Երբքի մեծ հայրը, իր կտակին մէջ 100 միլիոն տոլար զգած է իր թոռնիկին, այն պայմանով, որ պակտի... յառաջիկայ 24 ժամուան մէջ:

◆ **ՏԱՊԸ ԾԵՓԸՐՏԻ** (Փայտեղ/Ապրամ, Զուր, Թրիֆոլի, Բոնորոտ) - Ըսփաս եւ ամուսինը համերաշխ են իրարու հետ. հարուստ եւ սիրուած են բոլորէն: Ունին զաւակ մը, որուն կը պաշտեն: Սակայն մակոյկի մը վրայ հանգի շարքաւորէ մը անցնելու հանդէպ կը վերածուի բռնամարտ...

ՍՐԱՀԵՆՈՒ ԶՆԱՅԱՑՆԻ ԹԻՒՆԵՐԸ-Բոնորոտ-738439- Փայտեղ/Ապրամ-292192- Փայտեղ/Բապիթ-912503/4, Ամպասատ-217490/Էլիթ-840236- Ամփիր/Ստոնքո-616706/7- Ֆրիոլի-485590-Բապիթ-342962- Ըսփաս-212326-Սթարլէթ-406706-Ամփիր/Տիւն-792123/4-Ամփիր/Սոֆի-204080-Մամբու-562006/7- Կայարսի - (05) 455182/3/4:

ԹԷ. ԼԷ. 7:30- Արաբերէն լուրեր
8:00- Եւրոնիւզ
8:30- Կ. զմանկար
9:00- Սուսիֆի
11:30- Արաբ. լուրեր
11:35- Տեղական ֆիլմաւար
12:30- Տեղական յայտագիր
14:30- Արաբերէն լուրեր
15:00- Տեղական ֆիլմաւար
16:00- Տեղական ֆիլմաւար
16:30- Մանկական ֆիլմաւար
17:00- Արաբ. ֆիլմաւար
17:30- Ֆիլմ Ինֆօ
18:00- Արաբ. ֆիլմաւար
19:00- Սուսիֆի
19:20- Սայր
19:30- Արաբերէն լուրեր
20:30- Տեղական ֆիլմաւար
21:30- Մըն Թուրսալիս
22:30- Վաւերագրական
23:30- Արաբերէն լուրեր
00:00- Եւ Էլի

Է.Լ. ՊԻ. ՍԷ. 7:00- Սի. Էւ. Էւ.ի լուրեր
7:30- Եւր Տէլթ
8:00- Սի. Էւ. Էւ.ի լուրեր
8:30- Մա Ըլաք Ըլլա Տալֆա
9:00- Էժիլըն Ֆուրթիլ Շօ
10:00- Ռաք Փարթիլ
10:30- Նահարքու Սայլոտ
13:30- Սի. Էւ. Էւ.ի լուրեր
14:00- Էւրթիլիս
15:00- Ֆիլմ Նիւլա Սաթ
15:15- Սեքսիքալան ֆիլմաւար
16:00- Վաւերագրական
16:30- Արաբական ֆիլմաւար
17:00- Քիթ Ու Էլի
18:00- Պատերազմ
19:00- Սորելիս
20:00- Արաբերէն լուրեր
20:30- Եւ Էլի Եւ Էլի
22:15- Կրօնական յայտագիր
22:30- Թիլ Գթ
23:00- Չափիլիս
00:00- Լի. երկար ժապաւեն՝ «Հասու Փարթի 3»

Է.Ս. ԹԷ. ՎԷ. 6:30- ԹԷ. ԷՖ. Ի լուրեր
7:15- ԵւՖ Ուա Բշթիլի
7:30- Թիլ Եւրթիլ
9:30- Սի. Էւ.ի լուրեր
10:00- Մորթիթ Թի. Վի.
10:30- Ուա Թըլլա
11:00- Մորթիթ Թի. Վի.
11:35- Թիլ Գթ
12:15- Մորթիթ Թի. Վի.
12:30- «Էւ. Էլ. Շի.»
13:30- Մորթիթ Թի. Վի.
13:45- ԵւՖ Ուա Բշթիլի
14:00- ԹԷ. ԷՖ. Ի լուրեր
14:45- Սի. Էւ. Էւ.ի լուրեր
15:15- Աղակի Աղակի
16:15- Մա Վուայլաթ ֓րեֆերէ
17:00- Միլի Սթիլիտ
18:00- Էւ. Թի. Վի. Սիտրթթ
18:15- Սիլի Սիլիֆիլ
19:00- Բըլ Միլի Էլի
20:00- Արաբերէն լուրեր
20:30- Սեքսիքալան ֆիլմաւար
22:15- Էւ. Թի. Վի. Սիտրթթ
22:30- Էւ.ի պլի
23:00- Ալ. երկար ժապաւեն՝

ՄՈՒՍԹԱՊԱՆ. 7:00- Ալլա Ալ Սալաի
11:05- Սեքսիքալան ուղղակիօրէն պատկերաստուած աղօթք
13:00- Ֆիլմ Ինֆօ
13:05- Եգիպտ. երկար ժապաւեն
15:00- Արաբերէն լուրեր
15:30- Արաբերէն ֆիլմաւար
16:30- Ըլլաք Ըլլաք
17:00- Կեւթ. Գթ՝ «Հըրիլիլիլ»
17:15- Հայերէն Լուրեր
17:40- Ֆրանսերէն Լուրեր
17:50- Ալլա. Լուրեր
18:00- Միշօ Շօ
19:00- Արաբական ֆիլմաւար
19:58- Շաուսիտ Միլի Ալլալիս
20:00- Արաբերէն լուրեր
20:30- Ռուսուս Մուլիսալիլիս
20:32- Ալ. երկար ժապ. «Մանի Շոր Նաթիլիլ»
22:30- Սի. Փի. Տալլիլիլ
23:30- Եգիպտ. երկար ժապաւեն՝

Է.Ե. ՊԻ. Է.Ե. 14:00- Լուրեր
15:05- Եւ
ՍԵՂՔՐՈՐ
17:00- Բուրուլ
18:00- Միլ Միլիսալա Լա Սիլիսալա
18:45- Նկարչութիւն
20:00- Արաբերէն լուրեր
20:30- Ալ Մալաֆ
22:30- Լուրեր
23:15- Սիլոր

ՏԷՆԱՅԱՑՆԻ ԱԶԳԱԿՆԻ ՏԵՆԱՅԱՑՆԵՐԻ ԹԻՒՆԵՐԸ
07:00- Սուսիֆի
07:20- Տեղական լուրեր
«Սուրթ» կնոջ բուրմունքով
08:10- Հայրը ամուսնուրէն
08:20- Մարտի կրկնակ
08:30- «Երկար ինչ»
08:55- Երկիր անտեսագ
10:40- Միլիսալա լուրեր
11:00- Հայրը
11:20- Բուրուլ
15:00- Հայրը
15:20- «Էնչօ»
հնչուսամբողջ
15:40- Բուրուլ
16:00- Տեղական լուրեր
«Սուրթ» կնոջ բուրմունքով
17:00- Լուրեր
17:10- Տեղական լուրեր «9 9»
17:50- Երկիր Անտեսագ
18:20- Թեւական կենսագ
18:35- Տուս տուսիլ
19:00- Հայրը
19:45- «Ալլալիլիս» Յիլիսալա
Պալալիլիս ինչ
20:20- Տեղական լուրեր
«Էրտեսական ինչ»
21:05- «02»

Նոյն ժամին 21:05 արքանականին հետաքննարկմանը հրաժարական կիսունկար «ժողովրդական տուն»
21:40- Հայրը
22:00- Կեւ գիշերային մեքենայ
23:00- Բուրուլ

* Վերոյիշեալ յայտագիրները ենթակալ կրնան ըլլալ որոշ փոփոխութիւններու:

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՌՈՐԻՉ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ՈՒՄՏԻ ՕՐ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք մեր թեմի հաւատացեալներուն, թէ Կիրակի, 9 Ապրիլ 2000ին Սեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին Ուխտի օրն է:

Այս ուխտի օրը կարելոք եւ պատմական օր է ոչ միայն Կաթողիկոսարանի համար այլ նաեւ Լիբանանահայութեան համար:
Ուխտի եւ հաղորդութեան օր է մեր հաւատոյ իօր Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի եւ այլ սուրբերու մատուցման օրն է:

Շտուաբար, այս Կիրակի, Լիբանանի Թեմի բոլոր եկեղեցիներուն մէջ Սուրբ պատարագը եւ հոգեհանգստեան արարողութիւնը պիտի աւարտին սովորականէն կանուխ ժամը 10ին, որպէսզի մեր հաւատածալ ժողովուրդի զաւակները խումբերամբ բազմութեամբ ներկայ ըլլան Մայրապալանը ու մասնակցին եպիսկոպոսական հանդիսաւոր Սուրբ պատարագին, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչի եւ այլ սուրբերու մատուցման քափարին՝ հանդիսաւորութեամբ Լ.Ս.Օ.Տ.Ս. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ:

Ղեկի Մայրապալանը երթելի պալեւալ դիւրութեան համար, յատուկ busեր պատրաստ պիտի ըլլան ժամը 10:30ին մեկնելու դէպի Ամթիլիսա հետեւեալ վայրերուն մէջ:

- 1- Սրբոց Կարոնանց եկեղեցոյ դիմաց
- 2- Ա. Աստուածածին եկեղեցոյ դիմաց
- 3- Պողոս Արիս թաղ, ԸԱԸԸ
- 4- Ա. Յակոբ եկեղեցոյ դիմաց
- 5- Ա. Զառանգի Մանկանց եկեղեցոյ դիմաց

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Ս. Մ. Բ. Մ. ԺԵՏԵՅԵԻ ՄԱՍՆԱԾԻՂ

ԱՅԳԱՄԱԿԱՆ ԸՆԳՆԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

27րդ ընդհանուր ժողովուրդի պետի դիպի ունեւայ այսօր՝ Ուրբար, 7 Ապրիլ 2000ին, երեկոյեան ժամը 8:00ին Լ. Օ. Սաւչի «Անահիթ» ակումբին մէջ, Մար Եուսէֆ: Բոլոր քոյր եղբայրներուն ներկայութիւնը խիստ դարձաւորիչ է:
ԾԱՆՕԹ. Երեկաներուն թիւը մեծամասնութիւն դիպի համարուի երեկոյեան ժամը 8:30ին:

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

«ԱԶԳԱԿ»Ի ՇԵՆԱՅԱՑՆԻ ԹԻՒՆԵՐԸ
«ԱԶԳԱԿ»ի հետ կապուելու համար, մեքենային հետեւեալ թիւերուն. - 258526, 260115 եւ 241274:

ԻՆՎԵՍՏԻՐԱՆԻ ԱՄՏԻՆԵՐ

★ **ԽՈՅ** (21 Մարտին 20 Ապրիլ)
Նոր բարեկամութիւն մը պիտի ունենա՞նք մեր հետ, միւս կողմէ պիտի մտնուի ալ բարեկամութիւն մը: Նորը միշտ գեղեցիկ է. բայց նոյն ատեն ու շարքի մը տակ է թլուլ:

★ **ՅՈՒԼ** (21 Ապրիլէն 21 Մայիս)
Չիր աշխատանքի մը գոն մեկը իր իր տայ, գրաւման անսակի գոն մեկը իր իր մը մը իր իր տայ, գրաւմէ կը փնտրէ՞ ինչ ալ կարգի տեսնուի իր իր:

★ **ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ** (22 Մայիսէն 21 Յունիս)
Շատ կը խօսուի, նոյնիսկ՝ մեկ եղանակով, եւ այդ պէս մեկ մարդու կողմէ: Քիչ խօսեցէ՛ք, շատ գործեցէ՛ք. այս է օրուան դարձեալ:

★ **ԽԵՅԳԵՏԻՆ** (22 Յունիսէն 23 Յուլիս)
Հոս ու ինչ գրաւմէ մի ծախսէ՛ք, ոչ ալ բարեկամ գալիք գրաւմէ ապա լինեցէ՛ք: Կրնա՞նք ունենալ դրամական անուղի կորուստ մը: Չիր շահածին արժէքը գիտցէ՛ք:

★ **ԱՌԻՒԹ** (24 Յուլիսէն 23 Օգոստոս)
Դրամական եկամտաւ մի կարելի է, ձեր գործերը նպատակաւոր արդիւնք պիտի տան: Պիտի ունենալ բաւարարութիւն, նկատուի եւ բարեկամ:

★ **ԿՈՅՍ** (24 Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր)
Հանդուրժեցէ՛ք փոքր դրամարուստի մը կամ անակրկալ անակաւոր կարգի մը, որովհետեւ ձեր այս կեցումը պիտի գնահատուի շուտով ու եղանակ մտնուի:

★ **ԿՇԻՒԹ** (24 Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր)
Պիտի միջնորդէ՛ք դրամարուստի մասնաւոր բարեկամ մը մը կարգի, լաւ յոյժով մը գտնուի: Այսպիսով պիտի օգնէ՛ք անոր այս սագնալը անցնելու:

★ **ԿԱՐԻՃ** (24 Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր)
Աշխատանքի պակասութիւնը հեռու մնացէ՛ք վեճերէ, որովհետեւ գէշ հետեւեալ ունենալ: Բաւարարեցէ՛ք ձեր առօրեայ աշխատանքով: Դրամ մի ծախսէ՛ք:

★ **ԱՂԵՂՆԱԻՐ** (24 Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր)
Խոսակցելու է՛ք, աշխուժ. գործի մէջ թէ ընտանեկան յարկի տակ: Չիր այս տրամադրութիւնէն օգուտեցէ՛ք, որպէսզի ըլլա՞նք օրուան փնտրուած անձը:

★ **ԱՅԾԵՂԶԻՐ** (22 Դեկտեմբերէն 20 Յունուար)
Չիր աստիճանի մէջ պիտի փայլէ՛ք, ձեր յառաջիկան իր իր պիտի ըլլայ նպատակաւոր, ցոյց պիտի տա՞նք ձեր ազգայնիկ ուժը, գարձանակով բարձր:

★ **ՄՈՎԱՆՈՅՇ** (21 Յունուարէն 19 Փետրուար)
Ունիք փայլուն գաղափարներ, գտնուիք պիտի արտաւայտէ՛ք, պիտի ունենա՞նք ձեր ձայնը լսողներ եւ ձեր հետեւողներ: Ազգու վիճակի մէջ պիտի գործէ՛ք:

★ **ԶՈՒԿ** (20 Փետրուարէն 20 Մարտ)
Անկարելի առաջարկներ մի ընդունի՛ք, որովհետեւ կրճատ է գտնուի իրարարներ: Ներկայիս կարգի է որ ըլլա՞նք չափաւոր, ընդունի՛ք պարզունակ գործեր կատարել, նոյնիսկ է՛ք վարձարուստ:

ԱՅԶԻԼ
ԿՐԻՍՏՈՍՅԱՆ ԱՊՈՒՂՈՒԹԵԱՆ ԻՐԱՐՈՒՄԻՆ ԱՄՏԻՆԵՐ
ԱՊՈՒՂՈՒԹԵԱՆ ԱՅԶԻԼ
ՍՕՏ ԿԸ ՍՏԱՆԱՍ ՆԱԵՒ ԼՕՍԻԻ
«Ա. ՊՈՒՂՈՒԹԵԱՆ»
ԸՆԿԵՐԱԲԺՇԿԱԿԱՆ ԿԵՂՈՒՆԵՆ
100 ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՏՈՒՍԻԻ
ՄՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ
BANKERS ASSURANCE SAL
MEDNET

al-mashrek
INSURANCE & REINSURANCE S.A.L.
Պուրճ Համուտի մասնաճիւղի հեռաձայնի թիւերն են.
(01)258228 – (01)268808
Fax: (01) 258223

ՄԱՀԱԶԳ
Տիկին Արշո Գուրգեան եւ գաւակները Սոսի եւ Հրաչ Տէր եւ տիկին Յարութիւն Պատմաճեան եւ գաւակները Տէր եւ տիկին Արմէն Կորկոտեան եւ գաւակները Անտրէ, Վաչէ եւ Սոնա Գուրգեան Տիկին Նուրիճա Մանսուր Տէր եւ տիկին Յարութիւն Մաղկունի եւ գաւակները Տէր եւ տիկին Անդրանիկ Մարտիրոսեան եւ գաւակները Տիկին Արշալոյս Գազանճեան Տէր եւ տիկին Պողոս Գազանճեան եւ գաւակները Տէր եւ տիկին Ասատուր Կէսնճեան եւ գաւակները եւ Համայն ազգականներ կը գտնուին իրենց ամուսնոյն, Տոր, Եղորտ եւ Հարազատին՝

ՕՆՆԻԿ ԳՈՒՐԴԵԱՆԻ
մաճը, որ պատահեցաւ Զորեքարթի, 5 Ապրիլ 2000, երեկոյեան ժամը 11ին:
Յուդարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուեցաւ Հինգշաբթի, 6 Ապրիլ 2000, կէսօրէ ետք ժամը 3ին, Հաճնոյ Ս. Գեորգ եկեղեցոյ մէջ, ուրկէ Հանգուցեալին մարմինը փոխադրուեցաւ Չորրէն Երպիտի Ազգային գերեզմանատունը:
● Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահազոյ:
● Ցաւակցութիւնները կ'ընդունուին Ուրբար 7, Շաբաթ 8 եւ Կիրակի 9 Ապրիլին հանգուցեալին ընկալանք, Ռուպուլ, Սրբախ հիւանդանոցի տնէ:

ԻՐԱՆ - Ս. ԱՐԱՐԵԼ ԿԱՊԵՐՈՒԹ ԲԱՐԵՆԱՒՈՒՄ

ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐԸ ՍԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱՔԻԱ ՊԻՏԻ ԱՅՅԵԼԷ

ՏՈՒՊԱՅ, Յ (ՌՌՅԹԸԸԸ) - Իրանի պաշտպանության նախարար Ալի Շամխանի յառաջիկայ քանի մի շաբաթվա ներքին լուծարումը Սևուտական Արարիա պիտի այցելի, յայտնեց Ռիազի իրանցի դեսպանը Հինգշաբթի օրը:

Դեսպան Մուհամմադ Ռեզա Նուրիի դիտել տուաւ, որ Շամխանի այցելութիւնը ցուցանելի է, թէ Իրանի եւ Սևուտական Արարիոյ միջեւ կապերը բարելաման րն- թացքի մէջ են: Ան աւելցուց, որ բարելաւում կ'արձա- նագրուի յոյր մարզերուն մէջ, որոնց կարգին է պաշտ- պանութեան մարզը: Նուրի ըսաւ նաեւ, որ Շամխանի տեսակցութիւններ պիտի ունենայ Ֆահա թագաւորի, գահաժառանգ իշխան Ապտալլայի եւ պաշտպանութեան նախարար իշխան Սուլթանի հետ:

Իրան - Սևուտական Արարիա կապերը բարելաման րնթացքի մէջ են 1997-ին ի վեր, երբ Մուհամմադ ինթիլաբի իսլամական հանրապետութեան նախագահը դարձաւ:

ԹՈՒՆՈՒԶԻ ՆԱԽԿԻՆ ՆԱԽԱԳԱՅ ԶԱՊԻՊ ՊՈՒՐԿԻՊԱ ՍԱՅՍՑԱՒ

ԹՈՒՆՈՒԶ, Յ (ՌՌՅԹԸԸԸ) - Թունուցի նախկին նա- խագահ Զապիպ Պուրկիպա, որ փորձեալ երկիրը դէ- պի անկախութիւն առաջնորդած էր, Հինգշաբթի օր մահացաւ:

Նախագահական րաները յայտարարեց, որ ՅՊՄժ- եայ դեկտեմբեր մահացած է Հինգշաբթի առտու, Մո- նասթիրի իր բնակարանին մէջ: Նախագահ Չէյն Ապի- տին պէն Ալի Եսթմուրեայ պաշտօնական սուգ յայտարա- րեց: Յուղարկուողութեան մասին մանրամասնութիւն- ներ չփոխանցուցան:

Երեսնամեակի մը աւելի իշխանութեան վրայ մնալի ետք, Պուրկիպա հեռացուցաւ Նոյեմբեր 1987-ին, երբ այդ օրերու վարչապետ Պրո Ալի յայտարարած էր, որ Պուրկիպա գահամած է եւ կարողութիւնը չունի երկիրը ղեկավարելու:

ՄԻՐԱՆՃՐՊԵՏԱԿԱՆԱԸ ՊԱՆԴՈՒԿԻ ՎԵՐԱԾԵԼՈՒ ԾՐԱԳԻՐ

Աստղաստորներ երկի ուսական անջպե- տային Միր կայանը վերադարձան 223 օրուան «խլուժէ» մը ետք, այն յոյսով, որ կարելի պիտի ըլլայ նոր կեանք տալ աշխարհի անջրպետային միակ գիտաշխատանցին:

Միր, որ սկզբունքով հանգստեան պիտի կոչ- ւեր եւ ովկիանոսին մէջ պիտի ընկղմէր, առժա- մաբար փրկուած էր այդ ճակատագիրէն, կայա- նին յատկացնելու համար տար ներդրողներու խմբակի մը կողմէ 20 միլիոն տոլար գումարի մը ապահովումէն ետք:

Միր այցելելով, Ռուսիա կը յուսայ գնահա- տում մը կատարել. թէ անիկա իսկապէս կրնա՞յ «անջրպետային պանդուխտ» մը վերածուիլ. ինչ- պէս կ'երեւակային ամերիկացի միլիոնատէր Նուրթ Աստորըն եւ Միրքորփի մէջ ներդրում- ներ կատարող այլ անձնատուրութիւններ:

Սերգէյ Չալիոթին եւ Ալեքսանդր Բալեքի 45 օր պիտի մնան Միրի մէջ. ուր փորձարկումնե- րու պիտի ձեռնարկեն եւ քննեն կայանին կեանք- քերկարածագելու կարելիութիւնը:

(ՌՌՅԹԸԸԸ)

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ...

Շարունակում 3րդ էջէն

կերակցութեան անդամ երեք կուսակցութիւնները, ինչպէս նաեւ ընդդիմադիր երկու կուսակցութիւններ կրնան թեկնածուներ ներկայացնել՝ ընկերակցութեան մէջ յարուածութիւններ յայտարարելով:

Պաշտօնի համար արդէն նշուող անուններ են ըն- կերակցութեան անդամ պահպանողական ղեկավար Մեուու Ելլմայ եւ արտաքին գործոց նախարար ու Էճէիտի հաւատարմի Իսմայիլ Էնի:

Թեկնածուները պէտք է նշանակուին Ապրիլ 16էն 26ի միջեւ, երբ ընտրութեան գործընթացը կը սկսի: Խորհրդարանը քուէարկութեան շրջա ռուտուներու առիթ ունի մինչեւ Մայիս 15-նոր նախագահ մը ընտրե- լու, այսպէս պէտք է երեսփոխանական ընտրութիւն- ներ կայացնել:

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ ...

Շարունակում Ա. էջէն

սպաննուած է, երբ բրտոստները քանդած են կարաւա- նին առջեւն յառաջապահ գրահարտ փոխարկակաւ- քը եւ կրակ բացած են անոր վրայ: Բախումներու սկսու- մէն 10 վայրկեան ետք յաւելեալ ուժեր հասած են եւ բրտոստները ցրուած են:

Ըմբոստներու բարձր Մովսատի Ուտուկով Չորեք- շաբթի գիշեր «Լոյքըր»-ի հետ հեռաձայնային հաղոր- դակցութեան մը ընթացքին յայտնած է, թէ գլխնայները մայրաքաղաք կրողների արեւելք ՕՄՄՆերու կարաւա- նի մը վրայ յարձակած են, առնուազն 90 հոգի սպանե- լով: Ուտուկով կը թուէր նոյն ղեկավար անհարկել:

Երկու կողմերը յաճախ խնամակալ կորուստներուն մա- սին չափազանցուած թիւեր կու տան:

«Իբր - Թաս» լրատու գործակալութիւնը հաղոր- դեց, որ բանակայիններ գլխնայներու հետ բախում ու- նեցած են Հինգշաբթի օր՝ ղեկավար Արիւնի եւ վետնոյի կիրճերու ճամբան մաքրելու համար: Կիրճերուն մէջ մեծ թիւով բրտոստներ զիրք ընած են:

Միւս կողմէ, առողջապահութեան մարզի պաշտօնա- տարներ Հինգշաբթի օր ըսին, թէ Չեչենիոյ շրջանին մէջ թիֆոյի տասնեակներով պարագաներ արձանագրու- ւած են, սակայն հիւանդութիւնը հակակշիռի տակ է:

Ռուսիոյ առողջապահութեան նախարարութիւնը յայտնեց, որ գլխաւոր պատճառը մաքուր ֆուրի հայ- թայթումի դրութեան հասած վնասն է, ինչ որ մղած է մարդիկ ոռոգման ջրանցքներու ջուրը գործածելու:

(ՌՌՅԹԸԸԸ)

ՌԻՐԱՆԻԱ ՈՒԱՇԻՆԿՈՐԸՆԻ ԸԱՄԱՐ ԱՌԱՋՆԱՇԵՐԹՈՒԹԻՒՆ Է

Ամերիկացի բարձրա- տիճան պաշտօնատար մը Չորեքշաբթի օր յայտնեց, թէ Ռեքրանիոյ հետ յա- րաբերութիւնները ամե- րիկեան արտաքին քաղա- քականութեան մէջ առաջ- նահանգութիւն են, եւ թէ Ռաչինկիւն նախկին խորհրդային այս պետու- թեան մէջ չունակին արեւե- լումով աւելի արագ բարե- կարգումներ կ'ուզէ:

«Մեր կարծիքով, մեզի- համար շատ կարեւոր է, որ իր ժողովրդավարութիւնը ամրապնդելու շուկայի արեւելումով տնտեսու- թիւն մը կերտելու եւ ան- կախ, ուժեղ երկիր մը դառ- նալու Ռեքրանիոյ ճիգերը

յաջողութեամբ պսակ- լին», ըսած է Մ Նահանգ- ներու արտաքին գործոց փոխնախարար Ալրիս Լար- սոն Քիլեի մէջ մամուլի ասուլիսի մը ընթացքին:

Այս պատճառով, յայտ- նած է ան, արտաքին գոր- ծոց նախարար Մատթէյ Յ Օլպրայթ Ռեքրանիան նկա- տած է այս տարուան հա- մար արտաքին գործոց նա- խարարութեան համար մեծ առաջնահանգութիւն ներ- կայացնող չորս երկիրնե- րէն մէկը:

Ամերիկացի եւ Ռեքր- նացի պաշտօնատարներ աւելի ուշ յայտնեցին, թէ Օլպրայթ Ռեքրանիա պիտի այցելէ Ապրիլ 20-ն 21-ն:

Անցնող քանի մը ամիս- ներուն, ամերիկացի բարձ- րագրաստի շարք մը պաշ- տօնատարներ Ռեքրանիա այցելած են՝ վարչապետ Վիքթոր Եուչչենքոյի գո- րակցութիւն արտայայտե- լով:

Եուչչենքո, որուն վար- չապետութիւնը անցեալ շաբաթ 100 օր եղած է, կ'անկախ է, որ այս տարի երկրին տնտեսութիւնը վե- ռելքարձանագրել սակայն մասնագէտներ կը յայտ- նեն, թէ տնտեսական աճը կրնայ կարճատեւ ըլլալ, եթէ կարեւոր բարեկար- գումներու չի իրական:

(ՌՌՅԹԸԸԸ)

ՍԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱՔԻԱ ԿԸ ՅԱՐԳԷ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԺԸՆԵՒ, 6 (ՌՌՅԹԸԸԸ)

Սեուտական Արաբիա, որ կը քննադատ- ւի Էմըրաթի Ինթրընէշը- ըրլի կողմէ մարդկային իրաւանց մարդի մէջ ար- ձանագրուած խախտում- ներուն համար, Հինգշաբ- թի օր յայտարարեց, որ կը յարգէ հիմնական ազա- տութիւնները, եւ թէ մի- ջոցանումներ կ'որդեգրէ բարելաւելու համար մար- գը:

Արաբիի գործոց նա- խարարութեան բարձրաս- տիճանի պաշտօնատար իշ- խան Թըրքի Մոհամէտ Քապիբ ըսաւ, որ Սեուտա- կան Արաբիա կը պաշտ- պանէ իրաւունքները ոչ իսլամներուն, օտարնե- րուն եւ կիներուն: Քապիբ աւելցուց, որ կալանաւոր- ներու եւ բանտարկեալնե- րու շարքարքը արգիւ- ւած է: Ան ըսաւ նաեւ, որ ղիլնուորականներ կամ քաղաքային պաշտօնա- տարներ, որոնք կը խախ- տեն այս օրէքը կարգա- պահական պատմներու կ'ենթարկուին:

Քապիբ, որ կը խօսէր

ՍԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱՔԻԱ ԿԸ ՅԱՐԳԷ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ԺԸՆԵՒ ԻՇԽԱՆ ԶԱՊԻՐ

ՄԱԿԻ մարդկային իրա- ւանց յանձնաժողովի ղի- մաց, հաստատեց, որ կա- ռավարութիւնը վերջերս Սեուտական Արաբիա այ- ցելելու հրաւեր ուղղած է ՄԱԿի քննիչներու եւ ան- կախ դատարներու եւ փաստաբաններու, որպէս- զի քննութիւններ կատա- րելու ստուգելու իրակա- նութիւնը:

Էմըրաթի Ինթրընէշը- ըրլ կը քննադատէ սեու-

ՍԷՈՒՏԱԿԱՆ ԱՐԱՔԻԱ ԿԸ ՅԱՐԳԷ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՄԱԿԻ մարդկային իրա- ւանց դատական իշխա- նութիւններն ու ամբողջ կառույցը, որոնք կը գոր- ձեն մուրիմէ, լուսաւ- ձակներէ հեռու: Այդ մարտեան մէջ է, որ շար- չարանքի ու տանջանքի բազմաթիւ ծեւեր գործադ- րութեան կը դրուին, կ'ըսէ Էմըրաթի որ ՄԱԿի յանձ- նաժողովէ կը պահանջէ դատաւարութիւն Սեուտա- կան Արաբիոյ մէջ տեղի ունեցած խախտումները:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ՝ ՊԱՂԵՍԻՆՑԻՆԵՐՈՒՆ

Միջազգային Բարգաւաճման Ամերիկեան Գործա- կալութիւնը երկ կայտնեց, որ Կազախ եւ Ասորոյրդ ա- կնանի մէջ պաղեստինցիներուն յատկացուելիք օժանդ ա- կութիւնը 75 միլիոն տոլարէն բարձրացուցած է 85 միլիոն տոլարի:

Գործակալութեան տնօրէնը՝ Լէրի Կարպրը, ըսաւ, թէ օժանդակութիւնները առաւելարար պիտի յատկացուին այն ծրագիրներուն, որոնք կ'առաջադրեն բարձրացնել տուեալ շրջաններուն մէջ ապրող պաղեստինցիներուն կենսամակարդակը: Գործակալութեան ձեռք ձգուած գումարներով պաղեստինեան 70 ղիլդերու ըմպելի ջու- րի համակարգ պիտի կառուցուի:

Ամերիկացի պաշտօնատարներ, իրենց կարգին, ըսին, որ օժանդակութիւնները կարեւորութիւն ունին պա- ղեստինցիներ - Իսրայէլ յատկացուած բանակցութիւն- ներուն համար:

ՇԵՒԱՐՏՆԱԾԷ ԿԸ ԽՈՍԱՆԱՅ ...

Շարունակում 3րդ էջէն

Անոր պիտեւոր մրցա- կիցները ճումպէր Փաթիաչ- վիլի եւ Ասայն Ապաչի- ծի, որոնք ընդդիմադիր վերակենդանացում Ընչե- չովի օրով իրեւ արտաքին գործոց նախարար, Պաշ- Պատերազմին վերջ տալու օժանդակած ըլլալուն հա- մար, յայտնած է, թէ յա- լեյեալ ժամանակի կը կա- րօտի 1992-ին իր սկսած աշ- խատանքը աւարտելու հա- մար:

«Երկրորդ անգամ թեկ- նածութիւն կը դնեմ մեր պետութեան կերտումը իր յաղթանակ յրաման հասցը- նելու համար», ըսած է ան երկրին, ըսեմ տեան գոտիին մէջ իր ծննդավայր կուրիա շրջանի մէջ Չո- րեքշաբթի գիշեր տեղի ու- նեցած հաւաքի մը ընթաց- քին:

Ան շեշտած է, թէ որեւէ խարկանք չունի 5, 5 միլիոն ընկերի հաշուող երկրին դիմագրուած աղքատու- թեան մասին: Սակայն ան ըսած է, թէ մինչ 5 տարի առաջ անիրապաշտ պիտի ըլլար աղքատութեան վերջ տալու խոստում կատարել, այժմ կարելի է:

Հաւանական կը նկատ- ւի, որ Շեւարտնաձէ յաղ- թանակ դուրս գալ կիրա- կի օրուան ընտրութիւննե- րէն: Բազմաթիւ վրացիներու համոզումը այն է, թէ ան միակ անձն է, որ բա- ւարարուած է երկրի առ- ղակարգելու, ինչ ալ ըլլան իր թերութիւնները:

նման նախկին համայնա- վար պաշտօնատարներ են: Ամենայն դէպս, Շե- ւարտնաձէ հսկայական աշխատանք կը կարծախ- տնտեսութիւնը վերա- կանդելու համար:

ՄԱԿի գնահատումով, վրացիներու աւելի քան 70 առ հարիւրը գոյատեւու- մի նուազագոյն մակար- ւան մը կայացնել:

Երկու անձնաւորու- թիւները Շեւարտնաձէի

ՊԱՐԱՔ ԿԸ ԶԳՈՒՇԱՅՆԵ...

Շարունակում 2րդ էջէն

«Շարք Աուսաթ» օրաթերթին համաձայն, Պա- րաք նաեւ հաստատած է, որ աւելի քան քսան տարի տեւած գրաւուէլ ետք հարաւային Լիբա- նանէն հեռացումին կրնայ յաջորդել լիբանա- նուրեան ժամանակաշրջան մը: «Մեր հեռացու- մին ատեն կրնան կարգ մը հարցեր ծագիլ եւ կարգ մը խմբակներ կրնան որոշ փորձեր կա- տարել, բայց մենք գիտեցք ինչպիսի պատաս- խան պէտք է տալ անոնց», ըսած է ան:

Պարաք նշած է. «Կը յուսամ, որ ոչ ոք կը յանդըգ- նի այդպիսի բան ընել, եւ կը կարծեմ, թէ ան, որ պիտի յանդգնի, պիտի վճարէ շատ տուղ գին իր այլ փորձին համար, հետեւաբար ոչ մէկուն կը յանձնարարեմ այս գծով փորձել մեզ. Իսրայէլ որոշեց հեռանալ Լիբանանէն վերջ դնելու այս ողբերգութեան, որ աւելի քան 18 տարի առաջ սկսած է եւ պատճառ դարձած՝ գրգռութիւննե- րուն: Կը կարծեմ, որ աշխարհն ու պատալագրը պորավիզ պիտի կանգնին այս քայլին եւ պիտի մասնակցին գործադրութեան նոր միջոցառում- ներու, որոնք պիտի վերահսկեն հեռացումին եւ պիտի օժանդակեն լիբանանցիներուն, որպէս- զի անոնք վերատիրանան իրենց գերիշխանու- րեան»:

ԽԱՉԲԱՒԻ ԹԻՒ 4534

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՐԱՋԱՐԵԱՆ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ	ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ
1. Փաստարաններու կարգի պետ:	1. Ֆրանսական «Մի-րաթ» տիպի օդանավներուն հնարիչը:
2. Իրլանտայի նախկին անուանումը - Գեդանկա-րիչ Մարտիրոս:	2. Մեծ Հայքի կեդրոնա-կան նահանգը - Խորք:
3. Կրկնուած բաղա-ձայններ - Գաղջ - Փակնք:	3. Արական օտարանուն - Մանր հատերով խաղող - Մայրատ՝ ունենակ:
4. Լեւոնայիրանանի գլու-ղեկը - Ափրիկեան երկիր:	4. Գեդանկարիչ Արմե-նակ Միսիրեան - Ափրիկե-ան երկիր:
5. Յոյն դից - Կոկորդի-զեյթ:	5. Հակոբ Բայ - Նոյն գի-րերը:
6. Քուղ - Յուրանայ, պարարտանայ:	6. Թեյ - Իտալական քա-ղաք:
7. Բերան փոթոթող համ - Աշխարհ:	7. Կակուղ հող (հակ) - Դարձ, բոյորում:
8. Պատառ - Ալբուրե-նէն:	8. Յարբերական դե-րանուն - Արական անուն - Ալբուրենէն:
9. Յուցական անական - Թուր - Յանցաւ մօրուքու-նեցող:	9. Աստուածային - Հայկ Բժշկական ծածկանունը:
10. Ճորոխի վտակներէն - Նենգուլթին:	10. Գործը կախ՝ օտար աղջիկ - Վայրի կարոս:
11. Որովհետեւ - Ամու-սինը մահացած կին:	11. Մեծարժէք - Անա-սունի սատակ:

Թի 4533

ԽԱՉԲԱՒԻՆ

ԼՈՒԾՈՒՄԸ

ԸՆԴԴԻՍԱԴԻՐ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ԲՆՆԱԴԱՏԵՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ենթի խորհրդարանին մէջ ընդգիւժադիր կուսակ- ցութիւնները քննադատեցին կառավարութիւնը, որ իր- րեւորապէս արտօնութիւն տուած է արաբական երկիրը այցելելու:

Ընդգիւժադիր ճակատին կողմէ հրապարակուած լաւ- տարարութիւնը կը նշէր, որ կառավարութիւնը կ'ուզէ ծածկել Իսրայէլի հետ բնականուն կապեր հաստատելու իր ձիգերը՝ պատրուակելով, որ պատուիրակութեան ան- դամները ծագումով եմիգրանտներ են: Ճակատը կը ուղ- ղեց խորհրդարանին՝ ետ քաշելու կառավարութեան վտանգութեան քուէն:

Ենթի ծնած իսրայէլացի 12 հրեաներ անցեալ շաբ- րուան մէջ արաբական երկիրը այցելեցին: Նախագահ Ալի Ապտալա Մալէի ըսած է